

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hétre ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hétre ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hatásos petit sor egyszer 20 fillér.
Utána következőnél 18 fillér.

nyolc sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, december 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérezik: A nagy magyar Alföld.**
- A képviselőház ülése.**
- A kereskedelmi- és iparkamara ülése.**
- Főkapitány a börtönben.**
- Óriási szerencsétlenség a tengeren.**
- Jókai apósa a kórházban.**
- Hamiskártyás mágusok.**
- As aradi iparosok kiállítása.**
- Schwemmer Adolfot letartóztatták.**
- Apróságok Tizza Kálmánról.**
- Egy császári pofon.**
- Tárca: Nem tud kártyázni.** Irta: Jókai Mór.
- Rogény-Csarnok: A szürke asszony.** Irta: Sudermann H. Fordította: Hellerné-Oláh Margit.

A nagy magyar Alföld.

Arad, december 17.

Isten áldotta, ember művelte föld ez a mi nagy síkságunk, ki tudja hány ezer év óta. Egyike azoknak a tengereknek, hol buja zöld fü, aranykalász hullámszik s bőven fizet a verejtékért, mit a forró nap tüzes csókja fakasztott a dolgoson.

A messzi mult kapzsi hódítója, a rómaiak sem mulasztotta el, hogy aranyasos légióval le ne telepedjék a kelta földvárakban s ne élvezze a termő talaj ezer-szeres áldását, melyet csaknem munka nélkül ontott a kövér fekete föld — akkor.

Azóta évszázak suhantak el. Nehéz, harcos századok. De ezek nem ártottak a földnek. Az évről-évre zöldülő, hervadó avar csak növelte azt a mérhetlen kin-

cset, mit termőerőnek nevez az ember s melynek felhalmozott tőkéjéből azóta immáron tizenkét századon át éltek, — éltünk.

De ennek az ezerkétszáz évnek folytonos szántása, vetése, aratása nagyrészt elvonta Európa legtermőbb földjének hires termékenységet s ma már csak itt is, ott is szomoruan tapasztalja a gazda, hogy kevés az aratás, nehéz a megélhetés.

Mi magyarok nem szeretünk reális tudományokkal foglalkozni. A szociológiától meg már csak a neve mián is idegenkedünk. Pedig az egyedüli üdvözítő „corpus juris“ ideje letűnt s csak nyomorult tengődés fakad a nyomán, bár tanult embereink jó háromnegyede forgatja avult leveleit.

Az Alföld megmentéseért pedig nem tettünk semmit. Lokális szükségén, elemi erővel feltörő követelésen segítettünk; de csak pro ut res incidit. Annak a földnek pedig gyökeres, teljes és okos ujjaalakítása elkerülhetlen.

A föld nem terem annyit, hogy megélhessen belőle a földmives.

Lelkiismeretlen bujtogatók elhintették a maszlagot, melynek bolondító hatását a csendőrszuronytól kiomlott vér, a szűkség kényszerítő eszköze, sem vette el. Nap-nap mellett pereg a dob az ősi kuriák s füstösfedelű, hajdani jobbágykunyhók fölött s a kivert családapa házal gyermekével a bürök előszobáiban, dijnokoskodik, avagy napszámos lesz s eladja a karja erejét, a homloka verejtékét más-

nak, amit addig magának nem vett igénybe.

Mindezt sokan látják, még többen érzik, de a felsíró nyomor jajkiáltásán kívül, hivatott szószólója mindedig nem akadt.

Ezelőtt öt évvel kineveztek egy képviselőt a Tisza mellé, Csongrádvármegyébe főispánnak. Egy képviselő, a ki ujságíró volt azelőtt. Aki megismerte és gyakorolta a munkát, e minden emberi megismerés leghatalmasabb faktorát.

És Vadnay Andor öt esztendő alatt sok mindent ért meg odalenn a Tisza mellett. Többek között azt a mozgalmat, a melynek új nevet kellett csinálni azoknak, a kik az emberek mozgalmát csak névszerint osztályozzák. Megérte az agrár szociálisták félelmes első kitörését.

S a mit látott, a mit tapasztalt, átszűrte melegen érző magyar szívéen s kereste hozzá logikus eszével az orvosszert. Mikor aztán megtalálta, mikor szent meggyőződésévé vállott, hogy hatalmas közgazdasági és szociális tevékenységre van szükség, mert különben veszendőbe megy nemzeti létünk egyik leghatalmasabb támasza, az alföldi magyarság — akkor megírta tanulmányát az alföldi munkáskérdésről.

Mindezt abból az alkalomból mondjuk, hogy ez az essay, könyvalakban is megjelent és mindenki számára hozzáférhető.

Néhány szavunk van csak a munkáról. Erős logikával, mélységes fajszeretettel

TÁRCA.

Nem tud kártyázni.

Irta: Jókai Mór.

Régi adoma, de mindig jó marad. Egy apóstul kérdezi a barátja: „Nos, hogy vagy megelégedve az új vőddel?” — „Nagyon jó ember, derék fiu, csak hogy nem tud kártyázni.” — „Hát hisz az nagyon jó.” — „De azért mégis mindig kártyáznak.”

Ez a fatális nagy hiba.

En ismerem egész sereg olyan embert, a ki soha életében nem tanul meg kártyázni, de azért mégis mindig kártyáznak.

Nem beszéltek a hazárdjátékokról; azokhoz nem kell semmi játéktudás, csupán koczkáztatás, andung, szerencse; ellenben az ugynevezett kommerszjátékokról szólnak, mint a tarokk, whist, pikét, kalabriász, a mik tudományszámba mennek. Ezekhez pedig érteni kell, még pedig alaposan.

Mert ezekben éppen úgy elusztat az ember, ha szenvedélylyel gyakorolja, vagy jövedelméhez aránytalanul, mint a makaón, ferblin, bakkaraton.

Mivel tölti el az ideje nagy részét az emberiség kilencztizede? Bizony kártyázással.

És ezeknek a studiumát nem tanítják sem az egyetemen, sem a gimnáziumban, sem a reáltanodákban. Holott ezekre kellene mindenütt egy katedrát felállítani. És a tanulóknak ezek-

ből kellene érettségi vizsgát, doktori rigorózumot letenni. Hiszen attól függ az előmenetelünk, vagy az elpusztulásunk, hogy értünk-e szakszerűen a kártyához? Fogat húzni nem szabad, ha az embernek nincs diplomája hozzá, de kártyázni szabad: micsoda abszurdum ez! Ügyvéd, orvos, mérnök, nem lehet valaki, ha okirattal be nem bizonyítja, hogy kitanulta a mesterségét, de kártyázni akárki leülhet képesítés nélkül, senki sem kéri az oklevelet. Ez visszás állapot. A ki megbukott az alapvizsgán a kártyázásból, annak ne legyen szabad a játékasztalhoz leülni.

Erre nekem azt fogják mondani, hogy a kártyázás nem keresetmód, nem életpálya, nem hivatás; hanem csak mulatság. Hát jó volna, ha úgy volna.

Úgy is volt valaha, apáink, anyáink idejében, meg a mi csikókokorunkban. Ők is játszottak tartlít (krétára), czapáriczvikket, no meg paskavicset (krajczárba). Ez mulatság volt. A paskavicsethez négy összetartozó játszótárs kellett. Abba nem lehetett mindenféle tranzennális vigécznek heülni. Tiszteségesen kellett játszani: mert az ember sokáig nem tudhatta, hogy kivel van együtt?

Ezt kiszorította a hármastarok, a hol, ha négyen ülnek is az asztalnál, három játszik, a negyedik oszt és pauszál. Negyvenhetet számítottunk a nyert játékokra. Azután következett a harminczhármastarokk, liczítációval: első hármastarokk, második hármastarokk, kettős, egyes. Ez is szelid játék volt. Felváltotta a kötelezett kettős

(a hármastarokk elcsaptuk); behoztuk a kubi-kus eleváció vétel szám szerint. Aztán súlyosbitottuk a játékot a szólóval, a talón megtartásával, majd a részleges megtartással, a felírással, (mindenkinek egy vesztett kettős, ultimó és szoló előre felírva a táblára), aztán a nemkeveréssel. És ezekkel a tanulmányokkal mind sokszorozva lett a nyeres és a vesztés estélye: a társasjáték átalakult hazárdjátékká. Ugyanaz a játszama megnyerve hozott 8 blokkot, megbukva elvitt 256-ot, háromszor. Ide már tudomány kell: sublimior mathesis. Itt nem dönt a szerencse; a legerősebb kártyával bukkik legnagyobbat, a ki nem érti a mesterségét.

És még mindig arról van szó, hogy egvenlő karakterű és tisztességes uri emberek játszanak egymással, a kik csak korrekt módszerekkel fosztogatják ki egymást.

Korrekt módszernek nevezem először is a játszótársak kiismerését. Ki a drukker, ki az ugráncs? Ezt kell tudni. Aztán jön a kombináció. Ez talantumot követel. Kiokoskodni a kártyaelhányásból, hogy mi van az egyik, mi van a másik ellenfél kezében? Visszatartani a gyanus királyt, vagy jókor kirukkolni vele, rálesni a XXI-esre. Aztán megkivántatik a nagy memória. A jó játékos tudja, hogy hány tarokk ment ki, és milyen magasak? miféle színből minő figurák vannak még benn s a mellett számlálja az ütések értékét, hogy ha észreveszi a „bikát“, jókor eleobhassa az utolsó négy kártyát. A ki azt kérdegeti, hogy kiment-e már

s éles látású szem tapasztalatával megirt tanulmányokból áll ez a könyv. Nem a modern államregények ideális, absztrakt légváraival, hanem a praktikus gondolkodó s okos nemzetgazda indokolt terveivel találkozunk.

Fektesse bele a kormány minden évben az állam bevételeinek csekélyek egy százalékat (öt millió) és száz év alatt nem Hollandiának kertjeit járnak csodálni Európaszerte, hanem a mi Alföldünket. Számítása pontos, adatai helyesek, terve kivihető. És szavai nem maradnak pusztában elhangzók: elkövetkezik az idő, - s talán messze sincs — mikor megindul a mozgalom és sietni fognak a mentéssel, nehogy késő legyen.

Annak a nevéhez pedig, a ki a nagy tervnek méltó végrehajtója lesz, nemzedékek örök hálája fog fűződni. Mert „a ki az Alföld kis embereit a pusztulástól megmenti s a síkföldi magyarság természetes szaporodását, a munka útján való megélhetés által lehetővé teszi, a második megváltója lesz e nemzetnek.“

Bárcsak minél hamarabb üdvözölhetők ez új Messiást!

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 17.

Gyorsan, alig egy fél óra alatt végzett a Ház az inséges javaslattal s a míg benn tovább hömpölygött a vita a költségvetés felett, kinn a folyosón Vészi József keltett szenzációt párt-rang-osztály és korkülönbség nélkül. Az újságírók dédelgetett elnöke ugyanis ezresket mutogatott. Vadonat új, valódi hamisítatlan, igazi ropogós ezresket, még pedig ötöt.

— Ugyan kérlek — szölt az egyik kollega — hadd fogjam meg egy kicsit, milyen tapintása van.

Vészi körülnézett.

— Udaadom, de tanukul hívom a jelenlevőket, hogy vigyázzanak!

Harsogó kacagás között és Vészi folytonos éber figyelme között, járt körül az ezres.

a skiz? Kiment-e pagát? az már gyöngye szakfériu. Aki meg éppen renonszot ad: „Jaj, elhuztam a kártyát, veresnek néztem a tőköt“ — az csak mogyoróba játszik. „Nem ott jár az eszem“. Az ilyen embert úgy híják, hogy készpénz bácsi.

Aztán a leggavallérabb kompániában is meg van engedve a beszélgetés. Nemcsak a játék előtt, a talon fölvetelénél, a mikor a káfoló játékos a hat vulpest felvágó osztónak ilyenforma nyájassággal szolgál: „Hogy az ördögök szánkázzanak a hátadon!“ — „A Bali Mihály kösse meg a te nyakravalódat!“ — „Töviskes disznók nőjenek a te gyomorodban!“ — „A szél verje össze a te bokádat!“ — „Szolgabíró prédikáljon fölötted a nevednapján!“ — „Hizzál meg olyan gömgölyüre, mint **!“ Ez a legsúlyosabb átok. — Nem csak az effélék, hanem más figyelmeztető mondások is meg vannak engedve a baráti társaságban: „A tarokk nem lovagjáték“. Ez azt jelenti, hogy tartották a talont, nehogy az előllevők beugorjanak gavalérságból. Aztán játék közben: „A báró J...y igen derék ember“. A minek folytatását minoenkij tudja: „Csak az az egy hibája, hogy a világért nem hina tarokkot“. Aztán ez: „Van neki még valami kutyája.“ — „Kontra, kontra!“ Ez azt jelenti, hogy „két skartom van“. — Végül: „Meghalt Anderkó, oda a dudája!“

Hát ez mulatság, ha aprópénzben játszik olyan urak, a kiknek a jövedelme megengedi, hogy válogassanak a színházi páholy, vagy a tarokkaszal kontribuciója között, de veszedelem olyan urakra nézve, a kik azzal a szándékkal ülnek össze, hogy egymásnak a lába alól a

— Valóban igazi! Oszd szét öregem?! — Vajjon ki adta?

— Ezt az egyet nem mondom meg! — válaszolta az elnök, — mert a hallgatás volt az adomány egyetlen feltétele, 10.000 koronáért pedig érdemes hallgatni.

Suttogás kelt aztán a folyosón. Vajjon ki adta? Végre is kitudódott, de hát újságíró legyen épen háládatlan, a mikor csak diszkréziót kért az adakozó? Nem árulunk el csak annyit, hogy egy nagy államférfiu adta az újságíróknak.

A teremben ezalatt a miniszterelnökséghez jutottak el, hol Barta Ödön szólalt föl.

A szünet után a fiumei kérdésnél Lukács Gyula beszélt hos-zabban.

*

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Dániel Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác, Wlassics Gyula, Hegedüs Sándor, Plósz Sándor, Széchenyi Gyula gróf és Cseh Ervin miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Harmadszori olvasásban elfogadták az ujonczok megajánlásáról szóló javaslatot.

Inséges munkák.

Neményi Ambrus előadó elfogadásra ajánlja az ország némely vármegyéiben fenyegető inség megelőzése és enyhítése céljából elrendelendő közuti munkák költségeinek fedezéséről szóló javaslatot.

Barta Ödön azon kezdi, hogy a vármegyék tulnyomó része sokkal nagyobb dotációra van ráutalva, mint a mennyit kapnak. Azok a vármegyék, amelyek agilisabbak és jobban utána járnak, azok nagyobb dotációt is kapnak, holott ezt a dolgot kellő körültekintéssel és méltányossággal kellene kezelni. A mi a jelen javaslatot illeti, sokkal nagyobb az inség, és sokkal elterjedtebb, semhogy az előirányzott 400.000 korona elégséges volna. **Határozati javaslatot** terjeszt be, a mely szerint a fenti összeg 600.000 koronával felemelendő volna, hogy a szegény népen mindent az országban segíteni lehessen. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Buzáth Ferencz arra kéri a minisztert, hason oda, hogy miután a jelen javaslat a felvidékieken akar segíteni, a közmunkákban csupán felvidékiek vehessenek részt.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter nem fogadhatja el Barta hat. javaslatát, mert erre a célra a pénzügyminiszter egyelőre több

domimiumot, a feje fölül az emeletes házat elnyerjék és veszedelem a kistrangu katonatiszt, hivatalnok, kereskedő, diák számára, a kinél egy estéli veszteség csorbát üt a megélhetési módon, a család ellátásán, sőt néha a becsületen is.

És itt még mindig csak tisztességes kártyázásokról van szó.

De hátha egy szakmányos játékos keveredik a kompániába? A kit nem nyugtalanít a becsületérzés, a ki ért hozzá, hogyan kell kigazítani a szerencsét. Vannak gyakorlott játékosok, a kik az első osztás után megismerik a kártyát a hátlapjáról. Igen egyszerű mesterség az Némely embernek a keze izzad; az ujj hegyével a kártya fényes hátlapjának bizonyos részén foltot csinál vele, a mit csak ő maga vehet észre. Arról a goromba fogástól nem is szölok, a midőn valaki a dohányos szelenczéje lapjáról lesi ki az együtjátékosnak osztott kártyát. Csak egy nevezetes esetet akarok elmondani, a mi itt ment végbe egyikében legelőkelőbb társas-egyleteinknek.

A hatvanas évek elején két előkelő francia turista látogatta meg fővárosunkat: az egyik márki volt a másik kolonel. Mindkettő a legjobb ajánlólevelekkel volt ellátva a magyar főúri körökhöz, a hol szívesen látott vendégeül fogadtattak. Finom, szellemes társalgásuk minden magas körben megkedveltette a disztíngvált jövevényeket, a kik soha sem mulaszták el a legron d'honneur keresztség feltűzni gomblyukaikba, a mi Párisban szabály; nálunk azonban senki sem viseli a társaságban rendjeleit. A nemzeti kaszinóba is rendesen ellátogattak

összeget ki nem utalványozhat. Ha azonban a szükség megkivánja, más vidék szegényein is segíteni fog a kormány. Mindenesetre oda fog hatni, hogy a valóban inséges emberek vegyenek részt a munkában. A javaslat elfogadását kéri. (Általános helyeslés.)

Barta visszavonja javaslatát, mire az egész Ház elfogadta az inséges törvényjavaslatot.

Folytatják ezután az állami költségvetés tárgyalását.

Az államadósságok.

Lukács László pénzügyminiszter részletesen foglalkozik Komjáthy szombati beszédével. A költségvetés reális s ezt az 1893-iki költségvetési törvénynek köszönhetjük, amelyben neki is van némi része. (Tetszés.) Mindig arra törekedett, hogy a költségvetés megfeleljen a valóságnak. Itt újabb terhekről szó nincs, mert ez esetben igaza volna Komjáthy kritikájának. Tudja, hogy Komjáthyt nem sikerült meggyőznie, de megelégszik azzal, hogy a többség megértette fejtegetéseit és igazat ad neki. (Élénk helyeslés jobbról.)

A tételt megszavazták.

Nyegre jegyző olvassa a tételeket.

Lakatos Miklós: A Ház nem határozatképes, kéri a jelenlevők megolvasását.

Elnök a megszámlálást elrendeli. Kiderült, hogy 118-an vannak jelen.

Neusziedler: Mit zaklatja Lakatos az embereket, többen vagyunk itt, mint a pártja és a néppárt együttvéve. (Derűtség.)

A miniszterelnökség.

Bartha Ödön: Kivánatos volna, hogy a magyar állampolgárok a hazában maradjanak, de mindaddig, amíg a kivándorlások egyre tartanak és számos magyar állampolgár időzik külföldön, addig azok jogviszonyait a magyar kormánynak éberem kell megóvnia. Az amerikai gör. kath magyar állampolgárok 150.000-en magyar püspököt kívántak. Ez csak méltányos dolog. Mégsem vinették keresztül, mert támogatásban nem részesültek.

Bessenyei Ferencz: Molnár apátot kellene odaküldeni. (Élénk derűtség.)

Barta: Követeli, hogy a kormány eszközölje ki Rómában, hogy az amerikai magyar állampolgárok magyar püspököt kapjanak.

Széll Kálmán miniszterelnök első sorban a kivándorlásokra vonatkozólag feleli, hogy behatóan foglalkozik e kérdéssel és az a szándéka, hogy egy kivándorlási ügynökséget állít fel, a mely állami ellenőrzés alatt lesz, s a mely hivatva volna arra, hogy ellensúlyozza a szédülő kivándorlási ügynökségeket. (Élénk helyeslés.)

Foglalkozik az amerikai magyar püspök-

színház után, uri módon mulatni. Csak az egyikük kártyázott, a márki; a kolonel nézte némán a játékot. A nemzeti kaszinóból ki van tiltva a házardjáték. Hanem társasjátékokat lehet gyakorolni igen nagy pénzben. A pikét is ilyen játék. Ehez is nagy kombináló talentum kell. A siker azon fordul meg, hogy az előjátékos mit skártol le a kezében levő tizenkét lapból, s mit vesz fel a talonban levő öt ismeretlen lapból, vagy mit hágy ott: egyet, vagy kettőt a másodjátékosnak, a kinek azt a maga harmas talonjához el kell fogadni. A szerencsés választáson függ a hatvanas, kilencven és a stikkmat, a mi száz, kétszáz, háromszáz egyseget jelent.

A márki méltó ellenfélre talált. Hirneves magyar politikai czelebritás: kártyaszerencséséről még nevezetesebb. Minden este győzött a magyar ur; a francia fizetett. A kolonelnel csendesesen nézte a játékot s a leszámolásnál gratulált a nyertesnek: „Ön kitűnően játszik.“

Egy este aztán megfordult a szerencse: a márki kezdett el nyerni. A magyar ur minden játékot elvesztett. Hasztalan hozatott új kártyákat. Ezeknek a háta sima fehér, semmi jelzés nem lehet rajta. Többen kibiciztek a szenzációt keltő kártyaasztalnál; de semmi inkorrek mozzanatot nem vehettek észre a két francia gavallér részéről, a kik közül az egyik játszott, a másik nézte a játékot a magyar ur háta mögül. A vége az lett, hogy a magyar ur elvesztett azon az éjszakán egy vagyont.

A két francia gavallér még azon a hajna-

TÁVIRATOK.

Elhunyt főispán.

Esztergom, december 17. Esztergomvármegye főispánja *Szkruplarics* ma 70 éves korában meghalt.

Guttenberg szobra.

Bécs, december 17. Ma délután 1 órakor leplezték le a király, *Ferencz Ferdinánd József és Károly Ferdinánd* főherczegek jelenlétében Guttenberg szobrát.

A kínai háboru.

Berlin, december 17. A Wolff-ügynökség jelenti Pekingből: A sanhaikvan-tongkuí vasut készen van két Lutaitól délre eső hid kivételével, a melyeknek elkészítése még körülbelül négy hétig fog tartani.

London, december 17. A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből: Egy angol hadoszlop *Tulloch* ezredes parancsnoksága alatt a boxereket Kaolijing helységben elsánczolva találta. *Tulloch* 11-én, miután segítséget kapott, megtámadta és bevette a helységet. Negyven boxer elesett. Az országban általános anarkia van, a mi szükségessé teszi a gyakori expedíciókat. *Waldersee* grófnak külön működési szférákat kellene kijelölnie az egyes nemzetek számára. Ilyen intézkedés általános helyesséssel találkozunk.

A kereskedelmi- és iparkamara ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 17.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara hét-főn tartotta teljes ülését *Kristyóry* János elnöklése alatt, a ki mindenekelőtt jelentést tett a kereskedelemügyi miniszternek november hó 16-án Aradon tett látogatásáról. A teljes ülés örömmel vette tudomásul a miniszternek a kamara és a kamarai székhely ipara iránt tanúsított meleg érdeklődését. Jelentette azután elnök, hogy a kereskedelemügyi miniszter egyelőre felfüggesztette a csomagokban árult cikkek mennyiségtartalmának teljes megjelölése iránt kiadott rendeletének hatályát és bemutatta azon leíratot, mely tudatja, hogy a közös hadsereg szükségleteitől ez idő szerint a kispárnak nagyobb hányad nem biztosítható, de az érdekeltek állapítsák meg és terjesszék fel azon módokat, melyek mellett ez lehetséges volna.

Elhatározta ezután a kamara, hogy a jövő év első napjaiban megtartandó népszámlálással kapcsolatban eszközözendő iparstatisztikai felvétel sikere érdekében a kerületbeli érdekelteket megfelelően tájékoztatni fogja.

Spitz Márk lemondott makói kültag helyére *Urbán István* póttag hivatott be, *Braun* Éde levelező tagnak Bécsbe történt költözése tudomásul vétetett, azzal a megjegyzéssel, hogy a kamara a távolból is számít hasznos közreműködésére.

Az érdemleges ügyek zömét országos és hetivásárok engedélyezése iránti kérvények véleményezése képezte. A kamara most is régi elvi álláspontjához ragaszkodva, melynek értelmében — a kerületben különben is tulságos sok levén az országos vásár — új vásár engedélyezését csakis ott véleményezi, a hol arra a közforgalom érdekében szükség van. Így sem *Körös-Tarcsa* békésmegyei, sem *Nagyzerind* aradmegyei község részére nem véleményezte a teljes ülés a kért vásárt. Ellenben *Nagyszénás*, *Diécs*, *Alberti*, *Szapáryliget* és *Elek* község részére javaslatba hozta a hetivásár engedélyezését, illetve kiterjesztését és csupán *Mezőnegyes* utasított el második hetivásár iránti kérvényével, miután arra ottan szükség nincsen.

ség kérdésével is, a mely tárgyban a külügy-miniszterium utján terjedelmes levélváltás folyik és biztosítja arról a Házat, hogy ha most Amerikában püspökségeket állítanak fel, az egyik mindenesetre magyar püspök lesz. (Általános helyeslés.) Ha püspökségeket nem állítanak fel, úgy a magyar hívek fölébe mindenesetre magyar ember kerül. (Általános helyeslés.)

A tételt megszavazták.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után.

A fiumei kérdés.

Lukács Gyula: Visszapillantást vet a Fiumében a legutóbbi években történetekre. Fiume mindig magyar volt, még az elnyomás napjaiban is tüntetett magyarságával. Mégis erőszakosan bánt vele a mult kormány. Így támasztották fel az autonomistákat. A magyar állam érdeke az, hogy békésen és a törvénynek megfelelően oldják meg a fiumei bonyodalmat. Szól a fiumei kikötőről, a mely oly szerencsétlenül van megépítve, hogy azt még be fogják temetni és új kikötőt kell majd építeni. Elismeri, hogy a fiumei villanyosok magyar fölírásait be kellett mázolni, mert tüntettek ellene.

Lakatos Miklós: Majd felírjuk újból! (De-rültség.)

Lukács: De ezt félrevezetett emberek tették.

Lukács: A magyar sajtót vádolja a fiumeiek megbántásával.

Szell Kálmán válaszában kijelenti, hogy Fiume érdekeit szem előtt tartja, de Magyarország szuverenitásának megőrzésével. Alkudni nem fog. Föltételeket kitűzni nem enged. Méltányos, jogos érdekeket kielégít, de a törvényhozás jogkörét nem csorbitja meg. (Zajos helyeslés.)

Vészi József a sajtó nevében visszautasítja *Lukács* kirohanásait. A magyar sajtó, ugymond, nem tett egyebet, csak védte a magyar érdekeket Fiumével szemben. (Tetszés.)

Lukács válasza után a rendelkezési alapnál kérdi.

Kossuth Ferencz a miniszterelnöktől, vajjon igaz-e, hogy *Bánffy* báró elköltötte a rendelkezési alapot?

Szell Kálmán: A kormányok a rendelkezési alapot mindig elköltötték. Sőt előre is kijelenti, hogy a külföldi sajtó információjára az eddiginél nagyobb összeget fog kérni. (Általános helyeslés.)

Holnap folytatják és befejezik a szünet előtti tárgyalást.

lon eltűnt Budapestről s nem hagyták hátra a jövőd lakozimüket.

Csak ekkor jutott eszébe a hatóságnak kérdezősködni a két elegáns uraság felől a párisi rendőrségnél. Onnan aztán megérkezett a felvilágosítás. A két chevalier nem egyéb, mint két összetanult szélhámos, a kik idegenben hamisított ajánlólevelekkel a főúri társaságokba beférkőznek, ott kártyáznak: eleinte nyerni engedik a kiszemelt áldozatukat, míg egyszer aztán alaposan kifosztják s akkor odább állnak.

A módszerük pedig ez: A kolonel csendesen nézi a játékot, mozdulatlanul, az előcsatáiban. A döntő ütközetben aztán az ellenjátékos háta mögé ülve megkezdi a manőverét. A pikéttjátékban az a főtudomány, hogy az ember megtudja, mi van az ellenfele kezében, hogy a szerint skartoljon le maga. Ezt jelezi az ellenfél kártyájába látó czimbora. Ha a szemét törli a kezével, az a zöld, ha az orrát érinti, az a tők, a beharapott ajk a veres, a megvakart fül a makk, a homlok a király, a tarkó a disznó, a meghuzott szakál az alsó, a bajusz a felső, az ujjak jelentik a számot, quartot, quintet. Ezt a jelenlevők nem találják felötlőnek, de a czinkostárs mindent megtud belőle s a szerint intézi a skartolást és talon-fölvevést, a mi által kész áldozatává, zsákmányává lesz az ellenjátékosa.

Ezt a felfedezést későn tudták meg Budapesten. De a hogy én most elmondtam, talán hasznára fordíthatja valaki.

Fődolog a kártyázásnál az, hogy tudni kell kártyázni; aki nem tudkártyázni az ne kártyázzék.

Majd néhány apróbb ügy intéztetett el, az osztrák-magyar bank váltóbíró testületének kiegészítését (*Wadowszky* Gusztáv és *Walder* Gyula eddigi tagok újból kinevezéséhez, továbbá *Neuman* Dániel és *Vásárhelyi* László új tagok kinevezéséhez hozzájárulással) intézte el a kamara, mely ezután megállapította az 1901. évre szóló költségvetési előirányzatát 33.880 korona bevétellel és 32.875 korona kiadással, 1005 korona várható fölösleggel. Az illeték-kulcs jövőre is változatlanul az eddigi marad, vagyis 3%, holott a többi kamarák tulnyomó része 4, sőt 5%-kal adminisztrál.

Bock Róbert dr. és társai battonyai lakosok kérvénye folytán elhatározta a teljes ülés, hogy megteszi a szükséges lépéseket a csanádme gyei és aradmegyei törvényhatósági távbeszélő hálózat egybekapcsolása érdekében.

Végül a törvényhatóságok mellett fennálló ipartanácsok tagjai választattak meg; két kivétellel az eddigiek. Új tagok Aradmegyében *Kocsi* András (az elhalt *Smurák* Ignác helyett) és Csanádme gyében *Urbán* István (a kamarai tagságról lemondott *Spitz* Márk helyett.)

Ülés elején elnök megemlékezett arról, hogy *Marschall* Lajos dr. titkár a kamaránál szolgálatának huszonötödik évét töltötte be az idén. Melegen emelte ki a negyedszázad alatt szerzett érdemeit s indítványozta, hogy a kamara jegyzőkönyvileg fejezze ki irányában elismerését. *Marschall* Lajos dr. titkár meghatottan köszönte meg a kitüntetést s ígéretet tett, hogy a jövőben is legjobb erejével fogja szolgálni a kamarát s az az által képviselt fontos érdekeket.

Ülés végén elnök a *Vörösmarty-ünneplést* említette fel s javaslatára a teljes ülés 50 koronát szavazott meg a felállítandó *Vörösmarty-szobor* alapja javára.

Jelen voltak az ülésen *Kristyóry* János elnök, *Éles* Armin alelnök, *Domány* József, *Funkelestein* József, *Gebhart* István, *Kneffel* Lajos, *Kohn* S. N., *Magyary* Ferencz, *Singer* Gyula, *Tedeschi* Viktor, *Wechsler* József, *Glück* Károly, *inokai* Tóth Lajos, *Weisz* Sándor beltagok, *Deutsch* Bernát levelező tag, *Achim* János, *Lélek* István, *Kocsi* András kültagok, *Marschall* Lajos dr. és *Edvi-Ilés* László titkárok.

Az aradi iparosok kiállítása.

(A karácsonyi bazár megnyitása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 17.

Az aradi iparosok második karácsonyi kiállítása tegnap nyílt meg a templom-utcai polgári fiúiskola nagytermében. Erkölcsei sikere a kiállításnak biztosítva volt már eleve iparosaink jó hírneve által. Csupán az anyagi siker — s ez nem kevésbé fontos — van hátra. Arad közönségén áll, hogy ezt is megadja a kiállításnak.

A kiállítást délelőtt fél tizenkét órakor nyitották meg előkelő és nagy számú közönség jelenlétében. Ott voltak: *Urbán* Iván főispán, *Salacz* Gyula polgármester, *Dálnoki-Nagy* Lajos alispán, *Sarlot* Domokos főkapitány, *Bund* Henrik főszámvevő, id. *Nachtnébel* Ödön, *Varjassy* Árpád kir. tanácsos, *Kristyóry* János kamarai elnök, *Éles* Armin, *Nikolits* Péter kamarai alelnökök, *Marschall* Lajos és *Edvi-Ilés* László kamarai titkárok, *Mihalik* József ipartestületi alelnök, *Kiss* Ferencz ipartestületi titkár, *Nesnera* Aladár ipariskolai igazgató, *Almássy* Pál polgári isk. igazgató, *Tagányi* István, *Szathmáry* János, *Vass* Gusztáv, *Deutsch* Bernát, *Nits* G. Pál, *Kohn* S. N., *Tedeschi* Viktor, *Pekár* Károly, *Virágh* Lajos stb.

Potban fél 12 órakor érkezett meg *Urbán* Iván főispán, a kiállítás vendnöke, kit *Reinhard* Gyula, a faipari szakcsoport s a kiállítás rendező bizottsága elnöke szép beszédben üdvözölt. Beszédében köszönetet mondott mindazoknak, akik a bazár létrejöttén és sikerén fáradoztak; így első sorban *Hegedüs* Sándor kereskedelmügyi miniszternek, ki 500 korona

államsegélyt bocsájtott a bizottság rendelkezésére. Majd így folytatta:

Midőn ez alkalommal már másodszer rendezünk karácsonyi kiállítást és jövőnk önköz szives itéletüket kikérni, mely legyen bár szigorú, de igazságos, kérjük egyszersmint jóakaratu támogatásukat, mert meg vagyunk győződve arról, hogy egyedül az önköz jóindulatu pártfogása biztosítja a mi előmenetelünket, mely össze van kötve az aradi ipar előrehaladásával s ez bizonyára megérdemli a társadalom összes számottevő tényezőinek közreműködését. Mi magunk részéről fogadjuk, hogy ezen szeretetteljes jóindulattal nem fogunk visszaélni, hanem minden erőnkkel oda fogunk hatni, hogy teljes megelégedésüket kiérdemelhessük. S győződjenek meg önköz ezen kiállításon, hogy az ebben résztvevők minden tudásukat és igyekezetüket arra fordították, hogy minél szebbet, minél jobbat, minél tökéletesebbet állítsanak elő s bocsásanak az önköz rendelkezésére.

Végül kérte a védnököt, hogy a kiállítást nyissa meg.

Urbán Iván főispán röviden megköszönte a kitüntetést, a melylyel a kiállítás védnökévé választották s kifejtette, hogy úgy fogja fel a dolgot, hogy azzal a joggal, a mit e czim ad neki, kötelesség is jár. Ennek a kötelességnek most csak azt a részét teljesíti, mely a kiállítás megnyitásából áll, egyébként azonban igéri, hogy mindenben készséggel és örömmel támogatja az iparosságot komoly törekvéseiben. A kiállítást ezzel megnyitottnak nyilvánítja.

A főispán megnyitó beszéde után az iparos-iffjak dalköre a Hymnuszt énekelte el, azután az egész közönség átvonult a diszterembe, hol megkezdődött a kiállított tárgyak szemlélése.

A tavalyihoz képest rendezettebb, csinosabb ez idei kiállítás képe. Az első ujtás, a mely szembetűnik, a terem egyik oldalán, hosszában végig vonuló fülkék. Ezekben az izlésesen draperiazott intériurökben egyes-kiállítók ügyesen csoportosított tárgyai vannak. De a fülkékön kívül is lehetőleg az egyes iparágak szerint vannak csoportosítva a kiállított tárgyak.

A kiállítás megtekintése után nyomban több vásárlás is történt.

A kiállítás e hó 26-ig marad nyitva.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Tartalékos férj, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Szerda: Otthon, színmű. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Gasparone, operette. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Bolond, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: Bolond, operette. (Páratlan bérlet.)

* Irodalmi est a városházán. A Kölcsey egyesület ötödik felolvasó estélye holnap, kedden délután fél öt órakor lesz a városháza disztermében, következő műsorról: 1. Az idegélet. Irta és felolvassa: Dr. Bácskay Béla. 2. Monolog. Előadja Menszáros Margit urhölgy. 3. Zongoraszám. Előadja Kovács Ilonka urhölgy. 4. A Csipkerózska, Sas Edétől. Előadja Mezey Péter. 5. Ének-szám. Előadja Rédei Szidi urhölgy. Kiséri Szilágyi Gyula ur. Helyárak: Ülőhely egy korona, beléptijegy 60 fillér, karzat-jegy 20 fillér. Tagok félárat fizetnek. Jegyek kaphatók, Klein, Kerpel, Keppich, Krispin és Révész üzletében és a pénztárnál.

* A jó barátok kerültek ma a színpadra. A szellemességtől duzzadó finom francia vígjáték igen ügyes előadásban került színre. A szereplők mindegyike jó kedvvel játszott és kellemes színházi estét szereztek a szépszámu közönségnek. A rendezés egyik főérdeme, hogy gyorsan perdült a dírab.

* Pályanyertes regény. A Magyar Tudományos Akadémia Péczeli-díjját, mely a regényírók megjutalmazását czélozza, ma adták ki. A Beöthy Zsolt, Berczik Árpád és Négyessy

László akadémiai tagokból álló zsüri az ez idei díjját Verner Gyula „Megvirrad még valaha” czimű regényének ítélte oda.

* Az új tenorista. A tenorista kérdés úgy látszik megoldást nyert. A „Nagyvárad Napló”-ban olvassuk, hogy Leszkay András Kalmárt a nagyvárad Szigligeti-színház tenoristáját virágvasárnapjától az aradi színházhoz szerződtette.

* Csik Irén és férje Balla Kalmán végleg megváltak a Nagyvárad színházról; a nyári szezonra a Városligeti színpadra szerződtek, a téli szezon pedig valószínűleg Szatmáron töltik, ahova Balla Kalmán igazgatónak fog pályázni.

Főkapitány a börtönben.

(A 4608. számú rab.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szeged, december 17.

A Csillagbörtönből — írja tudósítónk — ma egymásután két rabkérvényt indított utnak a börtönigazgatóság, mindkettőt meleg ajánlattal látva el. A 4908. számú rabnak soráról beszélnek ezek a kérvények.

A rab Seidel Lajos köz- és váltóügyvéd, Székesfehérvár városának a volt rendőrfőkapitánya.

Seidel, mint annak idején megirtuk, egy meglepő vizsgálatnak lett áldozata, amelyet hivatalában tartottak. — A rendőrfőkapitány, aki igen vidám, élces ember volt, a vizsgálat alatt adomával tartotta a hivatali urakat.

Egyszer az elnök ezt mondja neki:

— Ebből a pénzből 42 forint hiányzik. Hol a pénz főkapitány ur?

— Bizonyosan ott van — felelte Seidel tréfásan — mert ha nincs ott, én ugyan meg nem mondom, hol van!

Hanem a tréfának szomorú vége lett. addig vizsgálták a számadásokat, aktákat az urak, míg végre Seidelnek is be kellett ösmernie, hogy 42 forint hiány van a kasszában.

— Igaz, hiányzik, — mondotta most már megdöbbenve — de én nem vettem el. Ugy lehet, elszámoltam magam, vagy megcsalt valaki.

Hanem a pénzvizsgálók nem elégedtek meg ennyivel. Az ügy bünvádi utra terelődött és a törvényszék Seidelt hivatali sikkasztás büntette miatt hét havi börtönre ítélte.

A főkapitány, újabb tanukat állított, események jutottak eszébe, ártatlanságát hangoztatta s az ítélőtábla felmentő itéletet hozott.

Az öröm nem sokáig tartott, mert a kuria ismét bűnöst mondott s Seidelt egy esztendei börtönre ítélte.

Az elítelt ügyvédet, akit hivatalától azonnal elmozdították, 1899. február 24-én tartóztatták le székesfehérvári lakásán s elszakítva szép, ifju feleségétől, a szegedi Csillagbörtönbe zárták.

A nem közönséges intelligenciájú emberre borzasztó hatással voltak a börtön, a szegény, a magánzárka gyötrő tünődései. — Alig volt néhány hétig a Csillagban, dr. Regdon Károly börtönorvos azon aggódott, hogy megtébolyodik; így hát kivették az egyedüllétekből, a sötétségből s irodában foglalkoztatták, ahol emberek voltak és egy kis napfény is...

Igy töltötte el büntetése jórészét Seidel, mikor nemrégiben látogatója akadt. Az utóbbi időben sűrűn történt az ilyesmi, az igazgatóság mindig engedélyt adott a bekéredzőknek a látogatásra s így a rab a dunántulról nem egy vizitben részesült. Most legutóbb dr. Vadnay Béla veszprémi ügyvéd, a csongrádmegyei főispán öcsse látogotta meg.

A két régi barát találkozására megható volt.

Nem szólt egyikök sem, hanem megindultan egymáshoz léptek és megölelték egymást.

Sokára volt, hogy szóhoz jutottak.

— Adj be Lajos kegyelmi kérvényt — bízta a rabot a vendég — meglátod, czélt érsz vele. Hátha a karácsony estét már otthon tölthetnél...

Seidel beadta a kérvényt s az igazgatóság ritka meleg ajánlat kíséretében terjesztette föl. Nem rossz, nem gonosz ember a 4608. számú rab, karácsonyra hadd mehessen haza.

Most, hogy a szabadulás fehér zászlaja kőzelgett feléje, a rab azon gondolkodott, mi lesz aztán, ha a börtönből kiszabadul? Mihez fog kezdeni, hogy magát és családját főtartarhassa? Hiszen elítélése hivatalvesztésre is szól.

Kérvényt írt a székesfehérvári rabsegélyző egyesülethez, amelynek még másfél éve választmányi tagja volt.

Kérvénye egyike a legmélyeségebb emberi okmányoknak: Egy rendőrkapitány, a ki talán épen az általa alakított rabsegítő egyesülettől utóbb mint rab, segélyt kérni kénytelen!

Vajon mily szavakba foglalja ezt a kérést?

„Mint a mélyen tisztelt rabsegélyző egyesület volt választmányi tagja, — így kezdődik a kérvény — nem gondoltam s tettem indokát tekintve, nem is gondolhattam, hogy eljön az idő, amikor én is, mint rab, ugyan ezen egyesülethez segélyért folyamodom. Azóta a sors kereke igen nagyot fordult velem és sebes forgása a társadalom legmélyebb rétegeire dobott! Hogy miért? Hisz mindnyájan ösmerik az okot, amelyet a vádhatóság azzal fejezett ki, hogy voltaképen nem vagyok bűnös, hanem bűnös a mostani közigazgatási rendszer.”

Aztán elmondja Seidel, hogy vagyonát másokért vállalt jótállásai miatt elosztották el, perelték s bár ő senkit sem károsított meg, neki sokan tartoznak, noha nem fizetnek meg neki. Aztán keserűen említi, hogy 30 évi kőfogatástan szolgálat után koldusbot vár a börtön ajtajában.

„A megtorló igazságszolgáltatás pallosa lesújtott — így beszél kérvénye végén a boldogtalan ember — s ennek láttára az ellen-séges indulat, a kőrvendők démona pokol-gunykazajt hallatott!... Tisztelt uraim, az önköz nemes szívet indítsa meg a jótékony ság anygala s legyenek kegyesek segítenekem, hogy elbukott helyzetemből fölemelkedhessem. Volt jó barátaimhoz, előkelő rokonaimhoz nem fordulhatok, — tiltja a szemérem; forrón szeretett feleségemet pedig magát is nekem kellene eltartani, nemhogy őt vegyem igénybe. Ugyis elég fájdalmas okoz neki jelen balsorsom!”

A Csillagbörtön igazgatósága ezt a kérvényt is ajánlattal küldötte el.

Seidel most már várja a szabadulást s segítséget, hogy a feleségéhez mehessen el minden áldott nap kap egy hitvesi szeretettő vigasztaló szótól meleg levelet.

Apróságok Tisza Kalmánról.

(A borralaló. — A könyv. — A Tisza folyó.)

Arad, december 17.

Tisza Kalmán miniszterelnök korában egyszáz haza felé indult a szabadelvű párt klubjából. A öltözöben belebujt téli kabátjába. A háta mögött s gitette valaki. Azt hitte, szolgál: és tiz krajczor borralalót nyomott a markába. Ekkor a kisegit megszólalt:

— Köszönöm a szivességedet kegyelmes uram.

Gajári Ödön képviselő volt. Tisza Kalmán néz és azt mondja:

— Akkor add vissza a tiz krajczáromat, mert az csak szolgának jár. Örülök, hogy megtartottam.

Gajári azonban nem adta vissza, aranyba föltaltatta és ma is órája lánczán viseli.

Mikszáth Kálmán ezt az anekdotát beszélte *Tisza* Kálmánnal (miniszterelnök korából):

A minap, körülbelül a nyár elején egy jó barátom vidéki kastélyában töltöttem egy kedélyes estét.

Megleptem őket, mert nem szeretem, ha páradé van miattam.

Hanem iszen mindegy az nekik. Olyan lukulusi lakomát csaptak, hogy a muszka császár sem eszik olyat. Volt ott minden, amit csak nyújthat a modern civilizáció. Szólv Veleczéből, baraczk Milából, fácán, tengeri rák. Egy szóval ami luksus csak van, az bőségesen főlhalmozva a barátom házában. Nem nevezem meg, mert még kiírná valaki.

Pedig nagy öröm az, ha az ember ilyen bőséget talál, ami aztán igazi tyuk és nemcsak szin-padi, mint a Potemkiné volt. Mert nem készültek engem fogadni, nem vártak, mégis mindenük van, amit szemem, szám megkíván. Bizony isten egész passzió ilyen gazdag országban miniszterelnöknek lenni.

Hát egyszer aztán a lefekvés előtt a lelkeim kívánu meg valamit. Legnagyobb bajom az ideges-ség, ezzel nem tudok elaludni.

Az ellen használom nyáron az ostendei fürdőket, de különben is megszoktam már, hogy lefekvés előtt mindig valami könyvön alszom el . . .

Nem igen vagyok válogató. Mindegy akármi. Hát amint szobámig kísér szives házigazdám, mondom neki:

— Tegyetek, kérlek, valami könyveket az asztalomra, mert még olvasni szoktam ilyenkor?

— Olvasni szoktal? kérdé csodálkozó szemekkel. Ugyan ne rontsd a szemeidet kérlek. Nem kívánja azt a haza tőled . . .

— Magam mulatságára teszem. Ezt is irigylik már tőlem?

Nossza, lett erre zavar, keresgélés a házban. Halottam künn a diskurzust, a parancsokat. A szolgák lihegve jelentették, hogy nem találnak, sehol egy — könyvet.

Végre a kertész (nagy memóriájú ember lehetett) visszaemlékezett, hogy a báró ur nagyapja valaha könyveket rakatott a padlásra.

— Csak aztán meg ne gyujtsatok ott valamit?

Már félig le voltam vetkőzve, mert különben kijöttem volna a szobából. Az ördög fekdjék nyugodtan egy olyan házban, melynek a tetején égő fáklyákkal járnak.

Nem kellett soká várnom. A szolgák visszajöttek azzal, hogy a tyukok pocskká tették immár a főúri bibliothékát odafönn. Nem lehet azokhoz emberi kézzel hozzá férni. Ha sok tudomány van bennük, az ugyan el van ott temetve örökre.

Hallottam gazdám bosszankodó káromkodását is.

— Már most mi az ördögöt csináljak? Mit adjak a miniszterelnöknek? Szégyen, gyalázat!

Mai napig sem tudom, úgy értette-e, hogy neki szégyen, vagy úgy, hogy nekem.

— Hopp! Menjen valaki a korcsmárhoz. Anál láttam a minap egy ócska könyvet az almáriumon. Verjétek föl, azonnal adja ide . . .

Néhány perc múlva megkaptam a könyvet. Az inas hozta be egy drága művi tálcán, mint valami tengerentuli csodadelikateszt. A két felső lapja le volt szakítva, a többi is tele zsirfoltokkal.

Mégis megismertem messziről. A Kákai Aranyos könyve volt én rólam.

Másnap aztán pironkodva, hebegve kért bocsánatot a gazda: — hogy így, hogy úgy . . .

— Szivesen adtam volna, de bizony enged meg, nincs nálam egyéb könyv, mint az izé . . . izé . . .

— No, mondd ki már, hogy az adókönyv. Ugy-e, azt akarod mondani.

*

Mikor gróf Andrássy Gyula lemondott a külügyminiszterségről, sokan *Tisza* Kálmánban látták

utódját. De *Tisza* Kálmán csak ezt mondotta barátainak:

— Olyan vagyok én, mint a folyó, melynek nevét viselem. A *Tisza* Magyarországon ered és itt is ér véget. Én is Magyarországon kezdtem, itt is akarom befejezni pályámat.

*

Tisztelőinek, híveinek nagy tábora lelkesedve kívánja: fejezze be minél később!

MULATSÁGOK.

(*) *Kereskedők estélyei.* Az *Aradi Kereskedők Köre* a meginduló szezonra, mint minden évben, tagjai részére több vig. szórakoztató és tanulmányos estét vett programmba. Ezek megnyitója a kör helyiségében rendezendő vidám *Szilveszter-estély* lesz, a melynek műsora mulatságos, jeles aradi zene-erők által előadandó *zeneszámokból*, több *énekzám*ból, egy erre az alkalomra irt *tréfás magánjelenetből*, a melyet egy kisasszony ad elő, egy vig szavalatból és egyebekből fog állani, és a melyek záradékául *tánc* vezet be az új évet. A tél folyamán több *házi estélyt*, továbbá több *hasznos és érdekes előadást* rendez. a melyeknél többnyire az aradi kereskedő-világ emberei fognak a felolvasó asztalnál ülni. Ezek részletes programját legközelebb állapítja meg a kör.

Óriási szerencsétlenség a tengeren.

(Száz ember vízbejutása)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, december 17.

A tenger évről-évre megkívánja a maga áldozatait, hiába a modern kor vívmányai, hiába a technika óriási fejlettsége, a hullámokat még nem birta tökéletesen legyőzni semmi és senki.

Megrendítő hajókatasztrófáról kapunk hírt *Madridból*. Az eddigiek szerint körülbelül száz ember lelte halálát, de ezzel még nincs a végleges szám megállapítva, miután sokan még nem kerültek elő, kikről nem tudni, megmenekültek-e vagy a tengerben lelték halálukat.

A szerencsétlenség annál borzasztóbb, miután *közvetlen a kikötő előtt* történt sok száz ember szemeláttára, anélkül, hogy azok segítségére lehettek volna a fuldoklóknak.

A „*Gneisenau*” német iskolahajó november elseje óta horgonyozott *Malaga* sziget külső kikötőjében. Tegnap a parancsnok szemlét tartott a hajóstanulókon.

A tanulók már sorba állottak a fedélzeten s várták a parancsnokot, midőn hirtelen óriási vihar támadt. A tajtékzó habok toronymagasságnyra csapkodtak a hajón keresztül. A szemle természetesen elmaradt s a parancsnok a kázánok lehető leggyorsabb befutását rendelte el.

Közvetlen a kikötőig szerencsésen be is jutottak, itt azonban a *horgony lánc elszakadt*.

Tehetetlenül hanykolódott a vaskoloszus a kikötő előtt, a horgony a tenger mélyében volt s a hajó a parthoz nem birt közeledni anélkül, hogy az összezuzás veszélyének ne tegyék ki magukat.

Egy óriási szélroham *felborította a hajót*. A tiszték, a legénység fejüket vesztve, a helyett, hogy a mentő csónakokkal igyekeztek volna menekülni, a tengerbe ugráltak. Az árral s a hajó sülyedése folytán képződő forgataggal azonban nem birtak megküzdeni s *legnagyobb részük a hullámokban lelte halálát*.

Egy emher maradt csak a hajón, *Krestmann* parancsnok, őt esküje kötötte utolsó perczéig a hajóhoz. Ugy állt ott, mint egy hős, ki bátran várja kötelességének tudatában a halált. Egy szélroham *ő is lesodorta* bajtársai közé a tenger fenekére.

Egy leszakadt mentő csónakban tizenhá-

rom hajótörött próbálkozott megmenekülni. Ezek is fölborultak s *12 ember ott maradt*.

Rövid idő múlva a vihar csendesedni kezdett s a kikötő személyzetének sikerült ekkor többeket megmenteni, kik azonban nagyrészt megsebesültek. A sebesülteket a kórházban és magánházakban ápolják. A kikötő személyzet a fölborult hajó kiemelésén fáradozik.

A halottak kiemelése még a késő éjjeli órákban is folyik fáklya-fény és a világító torony villamos reflektorának segítségével.

Jókai apósa a kórházban.

(Látogatás *Grosz Mór*icznál.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Budapest, december 17.

Megirtuk a minap, hogy *Jókai apósa Grosz Mór* szeszgyári munkás öngyilkossági kísérletét követett el. A szerencsétlen embert beszállították a *Rókus-kórházba*, ahol tegnap meglátogatta őt egy budapesti hetilap szerkesztője egy festőművész kíséretében. Amaz, hogy anyagot szerezzen egy cikkre lapjának, emez pedig hogy vázlatot készítsen a cikk illusztrálására. Így jelent meg tegnap az alábbi közlemény, képekkel illusztrálva.

A *Rókus-kórház 32. számú kórtermében* fekszik többedmagával *Grosz Mór*. Szép, megnyerő arcú aggastyán, tiszta, jóságos tekintetű szemekkel.

Amikor szerkesztőnk megnevezte magát, hálásan nézett rá s boldognak mondotta magát, hogy szomorú helyzetében felkereste őt. Elmondotta, hogy *családjából senki sem látogatta meg őt*, sőt még néhány sorra sem méltatták.

— Pedig mennyi enybet adna legcsekélyebb részvétük; pedig mennyire szerettem őket. Szegény munkás voltam, s hogy nem rossz életű, az is mutatja, hogy 16 évig dolgoztam egy helyen. *Őt gyermekem* volt. Mind-egyik szívemhez nőtt, de *Bella*, ő volt a legkedvesebb, ő volt szemem fénye, szívem legnagyobb gyönyörűsége.

És itt bárhogy türtőztette is magát, kicsordultak a könnyei s szavai görcsös zokogásba fultak.

— Szegények voltunk, de nem boldogtalanok. Gyermekeimért könnyű s édes volt a munka nehéz terhe s boldogított, hogy gyermekeim, különösen *Bella* nevelésére áldozhattam. Egyszerre vége lett mindennek. a mint az öreg-ség és a betegség munkaképtelené tett. Elhagytak mind, még ő is, *Bella is megtagadott*. Most itt vagyok az elkeseredés áldozatául, a föld legelhagyottabb embereként. Ha barátaim, szegény *munkatársaim*, nem éreznének részvétet irántam, nagy keservemen még egy szóval sem könyithetnék.

Megindító, szívfacsaró látvány volt a boldogtalan öreg, amint bekötözött kezeivel hanykolódott s el-elcsukló hangon buját, fájdalmát panaszolta.

— Sebes kezeit nem foghatjuk meg, hát vállát szoritjuk meg, *Grosz bácsi* — szóltak a látogatók *Vigasztalódjék!* Van-e valamire szükségé?

— Köszönöm, nincs. Barátaim, az én derék munkatársaim könyörülete ellát azzal a kevés-sel, ami nekem kell.

— Hát az Isten áldja meg *Grosz bácsi!*

— Az Isten áldja meg önnöket is, hogy fölkerestek!

Könyes szemekkel, fájdalmas sóhajjal bucsuztunk a legelhagyottabb apától.

Ki hozzá a könyörtelen?

A költő? — A költő? — feleségének atyjához?

Nem. A költő nem lehet!

A költő, aki annyi jóssággal borult az egész nemzet vérző szívére; a költő, aki milliókra tudott vigaszt árasztani, az irgalom falatját nem tagadhatta meg felesége atyjától, ha mindjárt szegény, rongyos zsidó is az.

A leánya? Az asszony? — — — — —

Az a nesztelen fuvalat, siri lehelet csapott az arcunkba, a mitől megrázkódnak a boldogok s összeroskadnak a szenvedők.

Osszeborzongtunk. Ez a sorvasztó áram, ez lengi be most az ősz költő hajlékát s megrázza homlokán a fábért: „Legyetek könyörületesek, mint a ti mennyei atyátok!”

Utólag értesülünk, — ugymond a közlemény, — hogy a kórház gondnoksága tegnap a betegápolási költségek behajtása végett elküldött Jókaiékhoz.

A hivatalos küldöttnek Jókai Mór kijelentette, hogy az ő felesége szegény asszony; tehát atyjáért nem fizethet... Apóják a beteget szegénységi bizonyítvány alapján.

Hamiskártyás mágnások.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 17.

Sziderics Antal vas megyei illetőségű sertéskereskedő a bécsújhelyi vasuti állomás vendéglőjében olyannyira elázott, hogy mámorában az asztalkendőt a csizmaszárába dugta.

A pinczér kérdőre vontá a kapatos embert és egy előhívott rendőr asszisztenciája mellett az asztalkendőket előhuzta a csizmaszáróól.

A szomszédos asztaloknál ülő két ur azonban pártfogása alá vette Szidericset, s bizonyágot tettek mellette, hogy jól ismerik őt, aki vagyonos ember és aki csak részegségében dughatta el a szalvétákat.

Időközben előjött a vendéglős is, aki jól ismerte Szidericset, mert régi vendége neki, s ezzel az affér elintézését nyert, beült egy harmadik osztályú kupéba, ahova az a két ur is beszállt, akik őt előbbi nagy bajában olyan nemeslelkűen védelmezték, sőt még egy harmadik ur is csatlakozott hozzájuk, aki vastag ezüst óraláncot viselt, melyen 5 vagy 6 tallér lógott zsuzsuként, ujjain pedig 4 vagy 5 pecsétgyűrűt hordozott.

Az urak csakhamar nyájas ismeretséget kötöttek Szidericscsel, sőt az egyik a zsebéből előhuzott pintes üvegből sűrűen itatta őt igazi szírmiumi sligoviczával.

Ivás közben kiderült, hogy mind a 8 ur kivétel nélkül igen magas rangú férfiu. — sőt az egyik Batthyány herceg Windisch-Teistrizből, a másik kettő pedig Varga gróf és Krausz gróf, akik hirtelenében egy-két uradalmat akarnak összevásárolni Vasvármegyében.

Sziderics rendkívül jól érezte magát a főúri társaságban és szívesen járult ahhoz, hogy a vasuti utazás unalmát egy kis ártatlan kártyázással űzze el a társaság.

Az első bankot Sziderics adta s el is retirált 54 korona tiszta haszonnal. Utána Varga gróf adott egy 40 koronás bankot, melybe aztán Sziderics csakhamar belevesztett 812 korona készpénzt és egy ezüst órárt.

Játék közben folyton pálinkát ittak a mágnások s velők Sziderics s ez utóbbi annyira odáig volt, hogy mikor az óráját is elkártyázta, akkor elaludt, csak Szombathelyen értesült, hogy a főúri társaság Tormáson szállt le a vonatról. Sziderics rögtön visszautazott Bécs-Ujhelybe, mert azt hiszi, hogy az ottani rendőrség közelebből ismeri a jeles mágnásokat, akik őt kifosztották.

Schwemmer Adolfot letartóztatták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 17.

Az aradi kereskedő világ jó hírnevének megrontója, Schwemmer Adolf ismét börtönben ül. Schwemmer Adolfot a vizsgálóbíró ma délután olyan újabb büncselekményekért, amelynekért Schwemmer már kétszer is letartóztatva volt, s ma is vizsgálat alatt áll, ismét letartóztatta.

Alig egy évvel ezelőtt történt, hogy a Nyirő Géza vizsgálóbíró Schwemmer letartóztatta azért, mert ez Fischer és Prinz volt aradi kereskedőket rábirta arra, hogy áruraktárukat — mikor már üzletük a csödhöz közeledett — neki adják el, s így kijátszák hitelezőiket, kik előbb az áruk eladásával elvonták a kielégítési alapot. Természetes, hogy neveltségesen csekély pénzeket szokott Schwemmer a bukás szélén álló kereskedőknek adni az átvett árukért s így minden ilyen vásárláson busás nyereségei vannak. Ezen ügyében akkor a hitelezőkkel sikerült neki kiegyezni, amennyiben ő fizette ki a Fischer és Prinz cég adósságait s a hitelezők ennek fejében visszavonták az ellene tett feljelentéseket. A bíróság akkor szabadlábra is helyezte Schwemmer, a vizsgálatot azonban tovább folytatja ellene azon újabb tizenkét feljelentés alapján, melyet a később jelentkezett hitelezők ellene beadtak.

Ugyancsak ehhez hasonló üzelmekért van vádolva Schwemmer a Ramer és Lengyel volt aradi cég megszűnéséből kifolyólag, kiknek 60.000 frtos áruraktárát 10.000 frtért vette meg. Schwemmernek magának vagyona nincs s így a cég hitelezői követelésüket rajta behajtani nem tudják.

A mai letartóztatás előzményeit és részleteit a következőkben adjuk:

Fürst Jakab, a bécsi Creditoren Verein elnöke s több a hitelezők védegyületébe nem tartozó hitelező hamis bukás büntette miatt bejelentést tett az aradi ügyészségnél ifj. Allerhand Károly jelenleg csőd alatt álló új-szt.-annai kereskedő ellen azon az alapon, hogy Allerhand körülbelül 100.000 korona értékű áruit, melyek árát hitelezőinek ki nem fizette, részint potomáron eladta, részint pedig elrejtette és pedig csödbe jutása előtt, hogy azok ára, értéke a csödtömegbe ne kerüljön, hanem neki maradjon meg.

Az ügyészség vádindítványa kapcsán Nyirő Géza vizsgálóbíró maga elé idéztette Allerhand Károlyt, ennek tömeggondnokát, valamint azokat, kiknek Allerhand áruit eladogatta, így ezek között Schwemmer Adolfot is.

Az előzmények után, melyek Schwemmer a büntető bíróság előtt ismeretessé tették, nyilvánvaló volt Schwemmer bünrészessége s a vizsgálóbíró őt Allerhand Károly vallomása alapján, a felmerült bizonyítékok sulya alatt azonnal le is tartóztatta.

A vizsgálatot természetesen Allerhand Károly ellen is folytatják, Schwemmer letartóztatását azonban indokolja az, hogy hasonló büncselekményekért jelenleg is vizsgálat alatt áll, sőt vád alá is van helyezve. A 32.000 korona értékű áru, melyet Schwemmer 2000 koronáért vett meg Allerhandtól, már nincs a Schwemmer tulajdonában. Másnak a nevében van az ő parthie-áru üzlete is, nehogy az így összevásárolt árukat visszakövetelhessek tőle.

A letartóztatás ellen Schwemmer szóbelileg felebepezéssel élt, ügyvédje pedig holnap ad be a törvényszékhez felfolyamodást, melyben Schwemmer szabadlábra helyezését kéri.

HIREK.

— Személyi hir. Vászárhelyi Béla főrendiházi tag, az A. Cs. E. V. vezérigazgatója ma, hivatalos ügyekben Budapestre utazott, honnan e hó 21-én tér vissza.

— Az Aradmegyei takarékpénztár vasárnap délelőtt 10 órakor Szathmáry Gyula kir. tanácsos elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott. Elnök megnyitván a közgyűlést a jegyzőkönyv vezetésére dr. Mandl Vilmos jogtanácsost értek fel, hitelesítésére pedig dr. Paris Lajost, dr. Keresztes Gyula és Pálmai Lajost. Ezután meleg szavakban emlékezett meg Neuman Ede igazgató elhunytáról, aki a pénzügyintézetnek egyik lelkes és buzgó alapítója volt. Majd Ring Géza vezértitkár olvasta fel az igazgatóság jelentését, a melyben szintén kegyeletes szavakban megemlékezett Neuman Ede igazgató elhunytáról. Az igazgatóság indítványára a közgyűlés az elhunyt igazgató emlékét jegyzőkönyvben határozta megörökíteni. A közgyűlés megerősítette ezután a megüresedett igazgatói állásban Neuman Samu megválasztását. Ring Géza vezértitkárt ügyvezető igazgatóvá léptették elő. Végül az alapszabályok 128, 129, 108, 111 és 21. szakaszainak módosítására került a sor, melyek szerint a takarékpénztár tartalma az alapításnál meghatározott 30 év letelése folytán további 50 évre állapíttatik meg. Az igazgatóság tagjainak számát hatra emelte föl.

Az ülésen jelen voltak Szathmáry Gyula elnökle alatt Hász Sándor, Neuman Samu, Wadowszky Gusz, Bing Vilmos, Herzel Bernát, Ring Géza, Nattland Bernát, Kopp János, Domonkos József, Braun Ede, dr. Rosenberg Miksa, dr. Paris Lajos, dr. Mandl Vilmos, dr. Ring Béla, Waldner Gyula, Holländer Ignácz, Reiniger S., dr. Keresztes Gyula, Kádas Kálmán, Mayer Miksa, Éles Armin, dr. Schartner Sándor, Friedmann Lajos, Friedmann Ede, Deutsch Bernát, Leopold János, dr. Lamberger Lajos, László Armin, Neuman Dániel, Neuman Adolf, Braun Mór, Szuchy József, Mairovitz Mór, dr. Tisch Mór, dr. Tolnai János, Kohn Zsigmond, Frischman Ignácz, Sarlot Domokos, Kintzig Ferencz, Mittler Zsigmond, Holländer Sándor, Tagányi Gusztáv és Weisz Dávid.

— Telefon összekötés Araddal. Bock Róbert dr. csanádme gyei törvényhatósági bizottsági tag azzal a kérdéssel fordult az aradi ipar-és kereskedelmi kamarához: járna közbe, hogy Csanádvármegye és Arad között telefonösszekötést létesítsenek.

— A Boros Béni-alapítvány. Az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága mai ülésén a Boros Béni nevére tett alapítvány 800 korona kamatait a jövő évre Szathmáry Károly megyei temi hallgatónak, Szathmáry János főmérnök fiának adta oda.

— Arad képviselőválasztói. A város központi választmánya mai ülésén állította össze a jövő évi képviselőválasztók névjegyzékét. Szavazati joggal a jövő évben Aradon 3694 polgár bir. Ezek között fel van véve földbirtok alapján 348 szavazó, házbirtok alapján 724, jövedelem alapján 2163 és végül értelmiség alapján 459 szavazó. Az egyes kerületek között így oszlik meg a szavazati joggal bírók száma: a belvárosban összeiratott 2438 szavazó, Sarkád, Erzsébetváros és az Ujtelepen 928, Sága, Poltura, Gáj és a tanyákon 238 szavazó. Érdekes az összehasonlítás a jövő és a múlt évek adatai között azon már életben lévő törvény következtében, amely szerint az adóhátralék nem képez akadályt a szavazati jog gyakorlásában. Míg 1898-ban a szavazók száma 2585, 1899-ben pedig 2726 volt, addig az idén körülbelül ezerrel több a szavazati joggal bírók száma. A központi választmány ülésén Salacz Gyula polgármester elnökle alatt jelen voltak: Institoris Kálmán főjegyző, Deutsch Bernát, Hász

Sándor, Remetey Fülöp Károly, Szalay Antal, Steinhardt Mór dr., és Kristyóry János.

— **Pénztárvizsgálat a városnál.** A város törvényhatósági bizottsága által kiküldött bizottság, a polgármester elnöklete alatt, ma kezdte meg a városi pénztár vizsgálatát.

— **Vilmos császár a Kinából hazatért katonához.** A Kinából hazatért német katonákat nagy ünnepélyességek között fogadták Berlinben. Az ünnepélyek fénye azonban nem lett volna teljes, ha Vilmos császár beszéde nélkül esett volna meg. A császár — mint nekünk táviratozzák — a visszatért német csapatok üdvözlésekor a következőket mondotta:

— Balsejtelemmel és nehéz szívvel látalak benneteket a hazából távozni. Előre látható volt, hogy milyen fáradsalmak várnak rátok. Az egész haza, az egész német nemzet nevében köszönetet mondok nektek azért, amit tettetek. Mindenekelőtt megtartottátok zászlóeszköteket és meg vagyok róla győződve, hogy a baj órájában mindegyitek teljesítette kötelességét. Szemetek pillája sem rezgett meg, kezetek nem remegett. Így arattatok győzelmeket. Egyitek sem tudhatja, milyen örömet okoztak a hírek, amelyek győzelmeitekről szólnak, amelyekben egyaránt része volt a hadseregnek és a haditengerészetnek. A nagy császár és király, akinek emlékszobra előtt ma elvonultok, lenéz reátok; isten segítsége, amely eddig velünk volt, ezentul is velünk lesz.

Más lapok közlése szerint a császár azzal kezdte beszédét, hogy megemlékezett a bajtársakról, kik a távol Keleten harcoltak a birodalom becsületéért és jólétéért s magasztalta a fiatal német haditengerészetet, amely az utóbbi hónapokban fényes bizonyosságát adta derékségének. Mert — így fejezte be beszédét — *a hová az én kék legényeimet ültetem, oda többé más ne üljön.*

— **Véres összeütközés hadnagy és hivatalnok között.** Iglóról írják, hogy ott tegnap 7 órakor este szomorú kimenetelű összeütközés volt Liebisch uszkár a 81. gyalogezred hadnagya és dr. Wittrofsky Lajos tartalékos hadnagy közt. Szemtanuk leírása szerint a dolog így történt: Liebisch régi haragosa Wittrofskynak. Tegnap a népes korzón találkoztak s amint Wittrofsky elhaladt a hadnagy mellett, az szidalmakkal illette, a mire Wittrofszky hasonlókkal válaszolt. A tiszt erre a kardjához nyult és több csapást mért a civilre, ez pedig zsebkését kirántva Liebisch több helyen megsebezte. Óriási népcsődület támadt erre s a közbelépő rendőrség dr. Wittrofszkyt a kapitánysághoz kísérte, a hol megállapították, hogy három sebet kapott a fején és egy igen súlyos vágást a karján. Liebisch hadnagy pedig egy szurást kapott az arcába és egy másik életveszélyes szurást tüdejébe, úgy, hogy élet-halál közt lebeg. Az összeütközésnek egy régebbi párbaj előtti összeszólalkozás volt az oka. A sajnálatos eset élénk feltűnést kelt Iglón, miután eddig a legbékésebb egyetértés uralkodott a városban a polgárság és katonaság között.

— **Az éjfél mise megszüntetése.** Nagyon furcsa mozgalomról számol be fővárosi tudósítónk, mely a katolikus világban nem kis zavart fog előidézni. Arról van ugyanis szó, hogy a karácsonyi éjfél mise megszüntetessék. Azok pedig, akik ezen mozgalom élén állanak, nem mások, mint a budapesti plébánosok, kik ily értelemben határozatot hoztak és egy terjedelmes felterjesztést menesztettek a püspöki karhoz. A felterjesztés a megszüntetés egyik főindokul azt hozták fel, hogy a fővárosban az éjfél mise alkalmával sok részeg ember bandukol be a templomba és gyakran botránycs magaviseletükkel megzavarják az istentisztele-

tel. Az hisszük, hogy ezen bajnak orvoslását másban kellene keresni és hogy a plébános urak kissé túllóttek a célon. A keresztényvilág legmagasztosabb ünnepi istentiszteletét ily indokból eltörölni nem lehet mert, na ez az indok győzne, akkor nagyon hamar találkoznék hasonló indok a templomok végleges bezárására. Egy néhány részeg emberért a józan keresztény világot megbüntetni, vallásos érzetében megbántani, isten tiszteletében megakadályozni legalább is nem okos dolog.

— **Potozkodó festőművészek.** A festőiskola egyik legújabb iránya mutatkozott Varsóban, ahol az új műcsarnok megnyitása képezte az idei szezon eseményét. Egy Varsóból érkezett táviratunk szerint Falat Gyula, a művészeti akadémia igazgatója művészi kérdésben összekülönbözött Kossak Alberttel, a híres csatakép festővel, aki Vilmos német császárnak ép oly kedvencz festője, mint Leubach volt Bismark kancellárnak. Ellenérvelések helyett az akadémia igazgatója többször arculütötte a híres festőt. Nagyon természetes, hogy ezen vitatkozásból párbaj keletkezett. Kossak az inzultus után rögtön kihívta a brutális igazgatót. A párbaj feltételek igen szigorúak voltak: háromszori golyóváltás tíz méter távolságból. A párbajban Kossak festő Falat Gyula igazgatót életveszélyesen megsebezte.

— **Tizezer korona az újságíróknak.** A Budapesti Újságírók Egyesületét váratlanul igen örvendetes karácsonyi meglepetés érte. Az egyesület segítő alapja számára egy magát megnevezni nem akaró emberbarát tizezer koronát juttatott Vészi Józsefnek, a Budapesti Újságírók Egyesülete elnökének kezébe. A nemeslelkű adományozó csak azt az egyetlen feltételt köti ki, hogy kiletét a legszigorubb diszkréció fedezze. Az egyesület választmánya legközelebb dönt az összeg hovaforításáról.

— **Megnémult az ütéstől.** Kióta János, bolvacz-licsai születésű, 23 éves bányamunkásnak e hó 13-án az ottani bányában egy nagyobb darab kőszén esett a fejére. Az illető azóta nem tud szavakat kiejteni, — beszél, inkább szóttagokat hadar, de nem tudni, hogy mit. Az érdekes beteget most felvitték Budapestre a Rókus-kórházba.

— **Salamon százados meghalt.** Az aradi honvédhuszár tisztikar szomorú hírt kapott ma Nyiregyházáról, a hol hosszas betegség után meghalt Salamon Samu, a kassai 5. számú honvédhuszár ezred nyiregyházi osztályának századosa. Salamont nem rég helyezték át Aradról, hol kedvencz tagja volt a társadalomnak, kitűnő bajtársa a tiszteknek és szeretett főlebbvalója a legénységnek. A 41 éves korában elhunyt századost a tifusz ölte meg.

— **Az izraelita nő-egylet estélyt rendező bizottsága** holnap, kedden délután 4 órakor Éles Árminné urnő elnök lakásán értekezletet tart.

— **Burok német gyarmatokon.** A német kormány a szerencsétlen burók helyzetén által vélt segíteni, hogy a német fokföldi gyarmatosoknak megengedte, hogy az angolok ellen küzdött bur alattvalókat a német gyarmatokon letelepíthessék. Nem ezt óhajtotta Krüger a német kormánytól elérni, de a szorongatott helyzetben ez a kedvezmény is valami.

— **Üngyilkos szerkesztő.** Magócsy Béla, a „Hatvan és Vidéke“ című újság szerkesztője önkezeléssel oltotta ki életét. Budapesti tudósítónk e szomorú esetről a következőket sürgönyzi: Magócsy néhány nappal ezelőtt jött fel a fővárosba és az „Arany sas“ szállodában vett lakást. Súlyos betegsége vitte a fővárosba, ahol gyógyítás végett mindennap eljárt a klinikára. Ott meggyőződött arról, hogy betegsége gyógyíthatatlan és e fölötti elkeseredésében lőtte agyon magát. Egy másik verzió szerint nem ez vitte a halálba, hanem a nyomor, mely akkor állott

be, amidőn néhány nappal ezelőtt lapja megszünt.

— **Szaporodnak a felekezeti nélküliek.** A polgármesteri hivatalban ma tíz aradi paraszt ember, részint római katolikusok, részint más vallásuk bejelentették, hogy eddigi vallásuk kötelékéből kilépnek, s felekezetenélküliek akarnak lenni. Egyrésztük az egyházi adóval, másrésztük a papjukkal nincs megelégedve.

— **Stefánia uradalmat vásárol.** Lónyay Elemér gróf és neje Stefánia hercegnő a jövő tavaszon hosszabb időt töltenek Vasvármegyében, s látogatást tesznek ez alkalommal Szapáry Pál grófnál Sorki-Ujfaluban és Szapáry László grófnál Muraszombatban. A fenséges asszonynak szándéka Varvármegyében egy uradalmat vásárolni, s beszélnek, hogy Festetics Andor gróf szélestei uradalmára és kastélyára reflektál.

— **A népszámlálás és az iparosok.** A népszámlálás alkalmából igen fontos szerep jut a kisiparosoknak, a mennyiben az ő kérdőíveik oly kérdéseket tartalmaznak, melyekre az adott feleletek egybe gyűjtve mutatni fogják a hazai ipar állapotát, haladását és hiányait. E kérdésekre csak úgy remélhetők a kitűzött cél elérésére alkalmas feleletek, ha az iparosok előre tisztában lesznek az adataikkal. Most aztán az országos statisztikai hivatal leirt a törvényhatóságokhoz, s ebben megsürgeti, hogy a kisiparosok lehetőleg felvilágosítottassanak a népszámlálásba jutott szerep felől, s e célra az „általános utasítás“ az ipartestületnek, hazafis buzdító felhívás kíséretében megküldessék.

— **A ki nem tud olvasni.** Pécsi tudósítónk jelenti ezt a mulatságos történetet: Az ezredes ur honvéd-kátét irt a legénység számára, a melyből az altisztek tudatosan jóra tanították a tudatlan ficzkókat. A hazafias szellemtől áthatott kis könyvecskében a szülőföld, haza, és sok egyéb fogalom könnyen érthető nyelven meg volt határozva, úgy hogy a honvéd legénység lelke szinte épült az épületes definícióktól. Az ezredes ur naponként kérdezgette a század-parancsnoktól, hogy mennyire haladtak a kis kátéval s alig várta az időt, hogy már maga is meggyőződést szerezhessen a tanítás eredményéről. Végre elérkezett az idő; a század-parancsnok jelentette, hogy az ezredes ur, ha személyes meggyőződést kíván szerezni az iskolázás hatásáról, bármikor tarthat vizsgát. Kapva-kapott az ezredes ur az alkalmon s kiűzte a vizsga napját. Elérkezett a nagy nap. Az ezredes ur betoppan a kaszárnyába s megkezdí a vizsgát.

— Kajla Péter! Állj elő.

A lapát-fülű gyalogos előáll s összevágja bakkancsát, hogy szinte megrendül belé az emeletes épület.

— Mondd meg nekem, mi a baza?

Kérdi az ezredes.

— Haza? . . . Haza? . . . (Makog a baka s gondolja magában, hogy jó lenne karácsonyra haza menni, az lenne az igazi haza.)

— No nem tudod.

— Igen is, nem.

— Adjanak neki egy kátét, hadd olvassa föl maga, hogy mi a baza.

(Adnak neki egy kátét s a bamba legény fordítva veszi kezébe a könyvet.)

— Hadd hallom, olvasd föl hangosan, mi hát a baza!

— Ezredes urnak alássan jelentem, nem tudok olvasni.

Az ezredes urat elfújta a szent Antal tüze, s ráírvall a hülye legényre.

— Hogyan lehet valaki, a ki a huszadik században nem tud olvasni?

— Alássan jelentem, én a második században szolgáltam . . .

— Marha!

— **A munkásképző előadások negyedik vasárnapján** Kara Győző főgymnáziumi tanár tar-

tott érdekes, tanulságos előadást a francia forradalomról. Hosszasan és zajosan éljeneztek, mikor befejezte s lendületesen aposztrofálta az iparos és munkás közönséget, hogy azokat a hagyományokat, melyeket a francia forradalomnak köszönhet: a szabadságot és egyenlőséget törvényes és békés eszközökkel igyekezzenek megtartani és gyümölcsözővé tenni. A szakelőadást szavallat követte s végül az *aradi dalegylet* éneke fejezte be az érdekes előadást. A jövő vasárnap *Hecht* Adolf dr. a munkásegészségügyről fog előadni, e hó 30-án pedig *Filész* Lajos dr. magyar államvasuti fogalmazó fog beszélni arról, hogy mire való a statisztika és a népszámlálás. Újév után egy pár természettudományi előadás lesz vetítő képekkel. A következő előadás még — a kiállításra való tekintettel — az ipartestület nagytermében lesz, de 30-án már újból a tempomutcai iskolában.

— **A francia kormány győzelme.** Az amnestia-javaslat tárgyalása a Waldeck-Rousseau kormánynak fényes diadalt szerzett azon áramlattal szemben, mely a kormány bukása körül minden képzelhető módot felhasználta. A kormány győzelme magára Franciaországra nézve is nagy kihatással bír, mert utját állja, hogy a Dreyfus-pör alkalmával felszínre került reakcionárius áramlat tulsúlyra kerüljön. *Vaseille* radikális képviselő egyik módosítványáról már megemlékeztünk szombati számunkban. Ez a módosítvány a szombati parlamenti ülésen, az idő előrehaladottsága miatt, hétfőre lett halasztva. Egy párisi sürgöny szerint a parlament mai ülésén ezt a javaslatot nagy szótöbbséggel elvetették. Ha ezt a módosítást a parlament elfogadta volna, a *Dreyfus*-ügy újra fel-elevenedik és Franciaország nyugalma ismét felforgatott. A kormány a veszedelmet átlátva a kabinet-kérdést felvetette — a szavazás eredményében, tehát nemcsak a nyugalom fentartása és biztosítása, hanem a kabinet iránti bizalom is nyilvánul, mely elkerüli ugyan az ellenzéket, de annál örvedetesebb az országra nézve.

— **Muszkálaj János adománya.** Az újpanáti szegényebb sorsu híveknek és iskolás gyermekeknek *Muszkálaj* János pápai kamarás volt újpanáti plébános a község előljárósága útján 100—100 koronát küldött karácsonyi ajándékkal.

— **Halálozások.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: *Ozv. Bartl* Károlyné szül. *Kosják* Jusztina a maga, valamint *Károly*, *Béla* és *Olga* gyermekei, úgy az alólirottak és nagyszámu rokonai nevében is mélyen szomorodott szívvel tudatja forrón szeretett férje, illetve jó atya, testvér unokatestvér, rokon és jóbarát *Bartl* Károlynak, folyó évi december hó 17-én, reggeli 6 órakor, életének 57-ik, boldog házasságának 32-ik évében, hosszúságos szenvedés után az Urban történt elhunytát A boldogult kedves halott hült tetemei december hó 18-án d. u. 3 órakor fognak *Alsómolnár-utca* 13a. számú házból az alsó temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért pedig deo december hó 19-én d. e. 9 órakor fog a főt. *Minorita*-atyák templomában az egek Urának bemutatni. Áldás emlékére! *Arad*, 1900. december 17-én. *Ozv. Szávits* Miklósné szül. *Bartl* Matild nővér. *Szávits* Miklós, *Alajos* és *Anna*, *Bartl* Ida, *ozv. Jaczkóné* szül. *Bartl* Klementin, *ozv. Angyalné* szül. *Gerner* Nina, *Gerner* Borbála unokatestvérei. *Bartl* udön, *Bartl* Antal, unokabátyjai.

Alólirottak fájdalomtelt és megtört szívvel tudatják, a forrón szeretett atya, illetve nagy- atya, sógor dédapa és jó rokon *Hartmann* József-nek folyó évi december hó 17-én, reggel 2 órakor, életének 90-ik évében, hosszabb szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei folyó hó 18-án, délután 2 órakor fognak saját házából (*Mocsár-utca* 3. sz.) a helybeli izraelita sirkertben örök nyugalomra helyezni. *Ozv. Reiner* Dávidné szül. *Hartmann* Teréz leánya. *Ozv. Huszerl* Mari, *ozv. Huszerl* Amália, *ozv. Huszerl* Józsefin, sógornők. *Ozv. Hartmann* Hermanné, *ozv. Hartman* Mórné menyeyei.

— **Krüger Amerikában.** Hágából sürgönyzik, hogy *Berth*, az angol békeapostol hosszabbban értekezett *Krügerrel*. Beszélgetésében biztatta az ősz elnököt, hogy a béke iránti fáradozásában legyen kitartó és ne rettenjen vissza a mostani nehézségektől. *Berth* beismeri, hogy az európai nagyhatalmaktól sokat nem várhat és épen ezért ajánlja *Krügernek*, hogy fordítson hátat Európának és menjen Amerikába, ahol a nép nagy szimpátiát mutatott a burok iránt; már pedig a nép hangulata ott erősen befolyásolja az Egyesült-Államok elnökét és így nagyon valószínű, hogy *Mac-Kinley* maga kezébe fogja venni a burok ügyét. *Krüger* ezen ajánlat helyességét átlátva, legközelebb már Amerika felé veszi útját.

— **Hamburg világítás nélkül.** Egyiptomi sötétség borult tegnap este Hamburg városára. A központi villany világítás ugyanis felmondta a szolgálatot. A sötétség folytán az üzleteket be kellett zárni a Thalia színházba pedig az előadást félbeszakították.

— **Cselédek jutalmazása.** Tegnap járt le a pályázat, mely az Aradon szolgáló legjobb cselédek jutalmazására volt kiírva. A határidőig tizenhat cseléd pályázott. A jutalomdíjak odaítélése felett a jövő hó végén lesz döntés.

— **Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi,** hogy *Dobay* Károly dévai ügyvédet elhalálozása, *Mikolay* István orosházi ügyvédet pedig önkéntes lemondása következtében az ügyvédek lajstromából kitörülte; az előbbinek irodája részére a halaszthatatlan teendők teljesítésére *Tolnay* János dévai ügyvédet rendelte ki; az utóbbi pedig irodáját dr. *Nagy* Elemér orosházi ügyvédnek adta át.

— **Kincs a cigányoknál.** Szeged környékén lóköti cigányokat nyomoz a csendőrség. Szőregben több mint száz lóköti tartózkodik. A csendőrorjáratok éjjel-nappal czirkálnak és nyomoznak a szegedi lóköti ügyében. Minden éjszaka valamennyi cigányt ellenőrzik, hogy odahaza vannak-e? Meglepő házmotózást tartott a csendőrség az egyik cigányfamiliánál. Több ezer forint értékű ékszereket, arany és ezüsthelyeket, drágaságokat találtak, amik rendetlenül voltak összehalmozva a szurtos faladákban. Mikor kézbezték, honnét való a kincs, alázatoskodva mondogatták:

— Csókolom kezsit-lábát a nagyságos ténsurnak, az apám háttá, mikor meghált.

Vagy harminczkét cigányház van Szőregben, mindegyikben 8—10, sőt 20 vánkost és dunyhát találtak. Akármelyiket kérdezték, azt feleli, hogy az apjától örökölte, aki persze már meghalt.

— **Felfüggesztett jegyző.** *Mladin* György silingyiai jegyzőt — mint tudósítónk jelenti — *Baross* Ferencz borsossebesi főszolgabíró állásától ma felfüggesztette.

— **Becsületrend Dreyfus védelmezőinek.** *Dreyfus* kapitány három hívét — mint Párisból jelentik — a minisztérium előterjesztésére a becsületrenddel tüntették ki. Az egyik *Hartmann* őrnagy, aki tanuvallomásában úgy nyilatkozott, hogy a bordereauban f. lsorolt tüzérségi szereket *Dreyfus* nem szállithatta. A másik kettő *Moch* kapitány és *Lallance* őrnagy.

— **Balesetek.** *Rotter* János 26 éves budapesti csizmadia legény ma éjjel be ment az Or-utca 7. sz. a. levő mulatóhelyre, a hol azután valahogy a pinczebejáraton lebukott, s oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy haldokolva került a Rókus-kórházba. — *Weber* Ferencz paksi születésű 70 éves napszámot az éjjel a budapesti keleti pályaudvaron tolatás közben elütötte egy mozdony s e közben bal lába a kerekek közé került, melyt az összemorzsolta. A Rókus-kórházban ápolják. — *Svanni* János 19 éves munkásnak tegnap reggel a budapesti soroksári-uti Grégersen-féle fűrészgyárban a gép elvágta a balkezét. Ezt is a Rókus-kórházba vitték.

— **A német nyelv az olasz iskolákban.** *Rómából* jelentik, hogy az ottani főgymnáziumokban *Braccelli* Guido képviselő indítványára a német nyelv és irodalomnak tanítását főlvetették a tanrendbe, a filozofia helyébe. Szerinte Kant és Hegelnek anyanyelve fontosabb e tárgynál. A kamara egyhangulag elfogadta *Braccelli* indítványát.

— **Időjárás.** Kezdődik a karácsony, s a tél, a igazi tél még mindig nem akar megjönni. Pedig h most jelentkeznék, mindenki szívesen látna, kivéve természetesen azokat, a kiknek se fájuk, se szentük de ha megkésve érkezik, úgy tavasz felé, akkor bizony visszakivánjuk, a honnan jött, az örök jég és hó világába. Most is — midőn e sorokat írjuk — az idő- és viszonyokhoz képest enyhe fuvallat mellett csillagos ég borul az éjjeli csöndbe merülő város fölé s az ember azt hinné, hogy reggel tavaszra fog ébredni. Azonban tapasztalt, *elemedetlebi* meteorológusok, kik végtagjaikban állandóan magukkal hordják az időjárás készülékeit, no meg egyébként is jobban értenek az időjárás megfigyeléséhez, azt jövendölik, hogy havazásra válik az idő, talán már reggelre, mindenesetre rövid idő múlva. No majd meglátjuk. Egyébként se nagy virtus, december végén havat jósolni, mert tudvalevőleg — legalább rendszerint — télen mindig hideg van.

— **Helyreigazítás.** Az aradvármegyei gazdasági egyesület szombati igazgató választmányi üléséről lapunkban közölt referátát *Laehne* Hugó titkár írta Neve a cikk alól kifaradt, amit ezennel helyreigazítunk.

— **Az ezredes végrendelete.** *Salzburgban* a napokban halt meg egy nyugalmazott ezredes, lovag *Miskics* Ferencz. Az öreg ur végrendeletében meghagyta, hogy minden baka, aki a temetésre kivonul, egy napi duplafizetést, minden örvezelő és altiszt pedig egy koronát kapjon. Azonkívül azok az altisztek, akik a sirba lebocsátják koporsóját, két korona jutalomban részesüljenek. A parancsnokot, a ki a katonaságot vezényli a temetésen, végrendeletében megkérte az ezredes, hogy a katonabandát a temetőbe menet ne engedje játszani, csak a mikor visszatérnek. Az öreg urnak huszezer márka értékű pénz és éremgyűjteménye volt, melyet még-életében följánlott szülővárosának Zágrábnak. Zágráb városa azonban nem fogadta el az ajándékot, azzal az indoklással, hogy nagyon sok a gyűjteményben. Erre az ezredes megharagudott, az egész gyűjteményt eladta nyolczezer márkáért, mely összeget — más hozzátartozója nem lévén — a gazdasszonyának testálta.

— **A hűtlen szerető.** *Molnár* Mária, budapesti szakácsnő, már egy év óta közös háztartásra lépett *Várady* Ferencz vasuti díjnokkal. Az *Attila*-utca 67. számú házban laktak, míg végre a szakácsnő elszegődött a mult hónapban Székesfehérvárra. A napidíjas e közben *Molnár* Marinak mintegy 1000 koronát érő ingóságát részben eladta, részben elzálogosította s a lakás teljesen megüresedett. A szakácsnő a napokban látogatába jött s nagy meglepetve látta az üres lakást. Jelentést tett róla a főkapitányságnak, a mely a díjnokat letartóztatta, annál is inkább, mert időközben még egy csomó csalás sült ki rája. Átkisérték a vizsgálóbíróhoz.

— **Hassis, mint óvszer a tolvajok ellen.** Egy párisi antikvárius a mint tegnap üzletét felnyitotta, két alvó fiatalembert talált a padozaton mély álomba merülve. A kereskedő nagy nehezen felkeltte őket s ekkor megtudta, hogy azok előző este belopódtak az üzletbe, hogy egy yatagánt lopjanak. A polczon levő csészéből nyalakodtak, a mire mély álomba merültek. A csészében hasis-pasztillák voltak.

— **A várótermek fosztogatója.** A budapesti rendőrség ma letartóztatta ifjabb *Antal* Bertalan, 24 éves, foglalkozás nélküli embert, a ki azt a jól jövedelmező keresetforrást találta ki, hogy felkereste az egyes várótermeket, orvosi, ügyvédi előszobákat s onnan a várakozók esernyőit, botjait, sőt kabátjait is ellopkodta. Tettét beismerte s most a vizsgálóbírósnál várja további sorsát.

— **Véres parasztpárbaj.** Pusztajlakról véres paraszt párbaj hírével közli velünk. Nem aféle modern párosviadalról szól az ének, noha ezt az ügyet is afférnek nevezhetnők. Am az elintézése sokkal rövidesebb és csatlánosabb volt akármiféle jegyzőkönyvileg hitelesített duellumnál. A pusztajlaki erdőben találkozott a ninap

két erdőőr. Mind a ketten szolgálatban voltak; s mindkettőnek töltött fegyver is volt a vállán. Mikor a reneteg csendjében megpillantották egymást, fellobbant szívükben a régi harag, régi gyűlölet lángja.

— Kezembe kerültél öcskös! — kiáltott az ellenség felé *Tavarnay* Vilmos, lekapva fegyverét.

Kurucz Pál sem volt rest, s a puskája után nyult:

— Iszen te is a kezemben volnál! — felelt a legkisebb ijedség nélkül.

— Ne prézsmítájl, *Kurucz* Pál, mert a nagy apádhoz küldlek!

— Próbáld ha tudtaz!

A szóvitának aztán azzal vetettek véget, hogy egyszerre mind a ketten fegyverükhöz kaptak. Egymásra czéloztak. *Tavarnay* Vilmos volt a gyorsabb; golyója jól talált. Ellenfele és régi haragosa *Kurucz* Pál felordított és hörögve bukott az harasztra. A golyó gyomrába fúródott. *Kurucz*ot úgy vitték haza lakására. Sebe súlyos ugyan, de szerencsére nem életveszélyes. Kezelő orvosa reméli, hogy ember lesz újra belőle. *Tavarnay*tól elkobozták a csendőrök a gyilkos fegyvert, őt magát pedig feljelentették a nagyváradi ügyészségnek.

— A földalatti játékaru helyiségek. *Porter* Vilmos koronás áruházának eme páratlan attrakciója, a legnagyobb forgalomnak örvend. A gyönyörű elrendezés, a dus választék mindenkit elbájos. A környékről bejövő idegenek nem mulasztják el megtekinteni ezt az impozáns üzletet, melynek messze vidéken párja nem akad. A kiszolgálás mintaszerű, figyelmes, ami nagy szó olyan időben, mikor a forgalom rendkívüli mérveket ölt. A játékarukon kívül igen nagy tetszést keltenek az *alkalmi ajándéktárgyak* hölgyek és urak részére. Amilyen kitűnő bevásárlási forrás a koronás áruház játékarukra nézve, épp oly kedvelt és megbízható egyéb cikkek dolgában is. No de olyan választékot, annyi újdonságot egy helyen nem igen láthatunk.

— Ismeretlen halott. Az éjjel 11 óra tájban egy budapesti rendőri őrző, a víz-torony mellett egy üres telken, egy 50—55 évesnek látszó, iparoskinézésű embert talált a fára felakasztva. Nem tudták megállapítani kilétét s beszállították a boncoló-intézetbe.

— Egész ujonnan rendezett most be *Náddler* Lajos egy karácsonyi osztályt, hol alkalmas ajándékokat igen olcsó árban lehet beszerezni. 1 ruha szövegből 1 frt 50 kr., 1 ruha barchetből 98 kr., 1 kis vég honi vászon már 2 frtől, egy kotény már 24 krtól kezdve. Nagy raktár mindenféle szőnyegekben, posztó, pelúche és zsanília ágyterítőkben is, szőnyegek már 18 krtól kezdve, és stb. árakban.

— T. üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Egy császári pofon.

— Adalék egy párisi csipkevásárhoz. —

Arad, december 17.

Párisban a *Dronot* szálloda egyik terme érdekes végeladásnak volt színhelye a napokban.

Történelmi nevezetességű csipkék kerültek ott eladásra, amelyek *Péruisset* kisasszony tulajdonát képezték.

Péruisset kisasszony leánya volt, *Josefin* császárnő egykori legkedveltebb udvarhölgyének, akinek a császárné összes csipkéit adományozta.

Az egyik csipke-darabhoz, amely tizezer frankért kelt el, érdekes történet fűződik, a mely történetet ez ideig még Párisban is kevesen ismertek.

Történetesen *I. Napoleon* egy szerencsés hadjáratból visszatérve, a többi közt egy darab gyönyörű velencei csipkét is hozott a császárnénak ajándékba.

A császárné anélkül, hogy érdeklődött volna a csipke-beszerzési forrása felől, szabójáért: *Duplan* urért küldött, kire reá parancsolt, hogy a gyönyörű csipkéből csinálna neki egy szoknyaaljat.

— Felség, — válaszolt a *Duplan*, a csipke sokkal nagyobb, mint hog; azt szépen elrendezni lehetne.

— Ugy akkor vágjuk azt ketté, — szölt a császárné.

— Lehetetlen asszonyom egy ily drága darabot vétek volna ollóval érinteni.

— Badarság, viszonzta a gyors elhatározású császárné, — és kikapva *Duplan* kezéből az ollót, darabokra kezdte szelni a gyönyörű csipkét.

Ebben a pillanatban lépett a szobába a császár:

— Embertelen, kiáltott a császárnéra, s erős felháborodásában *csattanós pofont adott a megrémült császárnénak.*

Duplan diszkrétan visszahúzódott és távozott a nem várt családi jelenetre. A császárné pedig keservesen sirva a szekrény aljába dobta s később *Péruisset* asszonynak ajándékozta összes csipkéit.

A dob alá került csipkék közt számtalan belga remekmű is volt, a melyek mind jó áron keltek el, nemcsak az értékük, hanem történelmi nevezetességük folytán is.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A bur-asztaltársaság f. hó 31-ikén 8 órakor *Földesi* Lajos vendéglőjében szavalkokkal egybekötött estélyt rendez. A műsor a következő: Elnöki megnyitó, tartja *Szilágyi* Jakab elnök. Emlékezés a burokról, tartja *Panta* Péter. Egy gondolat bánt engemet; szavalja ifj. *Földesi* Lajos. A légy; vig monológ, előadja *Szabó* Béla. A gyáva; drámai monológ, előadja *Panta* Péter. A bur-asztaltársaság rövid fennállása óta három munkaképtelent segélyezett 45 koronával. Minden vasárnap este 8 órakor heti értekezletet tart s új tagokat felvesz 40 fillér beiratási díj mellett.

(*) A buttyini kaszinó f. hó 26-án tartja évi tisztújító közgyűlését, melyek szokás szerint társas lakoma fog követni.

TÖRVENYKEZÉS.

§ A gyerekek miatt. Tulságos anyai szeretetének, de inkább hiúságának köszönheti *Berze* Jánosné, hogy törvény elébe és rabságba került. Nem tudta elviselni hogy a *Tulipán* Józsefné gyereke nagyobb is, szebb is, mint az övé; folyton ócsárolta, addig sértegette a szomszédasszonyát, míg asszonynyelvelésből férfi verekedés lett. Mindkét család résztvett a verekedésben, de segített *Tulipán*éknak *Gyuricza* János is, és az ő segélyével *Berze*éket csúnyán ellátták volna már, ha be nem menekülnek a konyhájukba. *Tulipán*, *Gyuricza*, meg az asszonyok azonban utánuk nyomultak és lett szörnyű kavargás a sötétes konyhában. Szombat este lévén, mindahárom férfi tele volt itallal és csakhamar egymáson heverték egy rakásban a földön. Alul *Berze*, fölötté *Tulipán* és *Gyuricza*. A három kőműves, — mert azok voltak ők *Gödöllőn*, — ugyancsak kalapálta egymást, de mindez csak kölcsönbe ment. Nem keletkezik faluhelyt az ilyenből eset. De rögtön megvolt a baj, ahogy asszonyok avatkoztak a férj dolgába. *Berze* Jánosné fölkapott egy baltát és annak a fokával kezdte férje szorongatóit döngetni. Mikor pedig látta, hogy ez nem használ, lekapta a polczról a vitriolos üveget és rálocscsintotta *Tulipánra*. Jutott azonban belőle az urára is egy pár csöpp, de nagy siettében önmagát is megégette vele. Erről aztán vége lett a gabalyodásnak. *Tulipán*nak a fejét égette össze a vitriol és hetekig nyomta az ágyat. *Berze* Jánosné a pestvidéki törvényszék ma vontá felelősségre *Bánó* József elnökléte alatt. Miután kihallgatták tanuként a fél falut, a törvényszék enyhítő körülménynek vette a vádlott asszony nagy izgatottságát és súlyos testisértés vétsége miatt csupán két hónapi fogházra ítélte *Berze* Jánosné. Ugyész és védő felebbezték az ítélet ellen.

§ Panasz egy trafikos ellen. A Magyar Sportlap kiadótulajdonosa panaszt emelt *Takács* Béla budapesti trafikos ellen, hogy ez a

neki elárúsításra átadott lappeldányok körül visszaéléseket követ el oly módon, hogy a megmaradt lapok közé több régiebb lapot csusztatott be, ily módon a Magyar Sportlap kiadóhivatalát megkárosítja. A család vétsége miatti panaszt *Bezéredy* büntető aljárásbíró tárgyalta. A tárgyaláson a vádlott tagadta, hogy ő megkárosította volna a Magyar Sportlap kiadóhivatalát s azt vitatta, hogy a kiadóhivatal nem vezette rendesen az elszámolásról szóló könyveket. *Orley* György dr. ügyész megbízott ezek daczára fentartotta *Takács* ellen a vádat, de a bíró *Lederer* Ignác dr. védelme után felmentette a vádlottat.

NAPIREND.

December 18. Kedd. Rom. kath. naptár: Grácián. — Protestáns naptár: Grácián. — Görög-keleti naptár (december 5.): Szabasz. — A nap kél 7 óra 29 perczkor, nyugszik 3 óra 52 perczkor. — A hold kél 3 óra 48 perczkor, nyugszik 1 óra 27 perczkor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 770 6 milliméter, délután 2 órakor 770 5 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor $^{\circ} + 1.7$, délután 2 órakor $^{\circ} + 6.1$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EN. 2. délután 2 órakor N. 2. — Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Derült, éjjeli fagy.

Szabadságharcol emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Breklye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

December 18. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvás-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

December 19. A Kölcsey-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

December 23. A Kossuth Lajos betegsegélyző- és te-metkezési-egylet táncestélye (Színházi sörcsarnok.)

December 25. Körorvosválasztás Borossebesen.

December 29. Jekyzóválasztás Megyese gyházán.

December 31. Az új-szent-annai fiatalság műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma.

INGUSZ I. és FIA

KÖNYV- ÉS

PAPIRKERESKEDÉSE

ajánlja dusan felszerelt

karácsonyi-raktárát,

ugymint:

képeskönyvek-, ifjúsági iratokban, diszmunkák (leszállított áru alkalmi vételék), diszlevélpapírok (dobozokban.) Kifestésre és égetésre alkalmas fatárgyak, festékek, felszerelt festék-készletek díszes dobozokban, festővászon és minták óriási választékban jutányos áron és az eddigi szolid kiszolgálás mellett

Templom- és Kazinczy-utcák sarkán lévő fényesen berendezett

új üzlethelyiségünkben.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. december 17.

Magyar aranyáradék 4 $\frac{1}{2}$ %	97.50
Magyar koronajáradék 4 $\frac{1}{2}$ %	92.30
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	99.50
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	99.25
Magyar keleti vasút	98.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	91.50
Magyar italmegváltási kötvény	98.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeregménysorsjegy kölcsön	166.50
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	139.50
Osztrák papírjáradék	97.75
Osztrák járadék ezüst	97.75
Osztrák járadék arany	98.—
Koronajáradék	98.50
1860-iki államsorsjegyek	135.—
Osztrák-magyar bankrészevény	1690.—
Magyar hitelbank részvény	68.—
Osztrák hitelintézet részvény	673.50
Osztrák-magyar Államvasút	666.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.26
Német birodalmi márká	117.57

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 17.

Déltőzsde. A buzakínalat kielégítő, vételkedő gyöngé. Megátározott irányzat mellett 16.000 métermáza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaművek közül zab meghatározott, a többi változatlan. Malmok tartózkodóak. Időjárás szeles.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.38—7.39
Buza októberre	7.55—7.56
Rozs 1901. áprilisra	7.18—7.19
Zab 1901. áprilisra	5.59—5.60
Tengeri 1901. májusra	4.82—4.83
Repce augusztus—szeptemberre	12.80—12.90

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.41—7.42
Buza októberre	7.59—7.60
Rozs 1901. áprilisra	7.20—7.21
Zab 1901. áprilisra	5.63—5.64
Tengeri 1901. májusra	4.84—4.85
Repce augusztus—szeptemberre	12.95—13.05

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	671.50
Magyar hitelrészvény	681.—
Leszámitolóbank részvény	424.—
Rima-Murányi vasúti részvény	490.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	665.25
Közuti vasút	592.50
Városi villamos vasút részvény	294.50

REGENY-CSARNOK.

A szürke asszony.

— Regény. —

Írta: Sudermann Hermann.

Fordította: Hellerné-Oláh Margit. [2]

(Folytatás.)

Pár perczel később Elzabeth hallotta férje kocsiját az udvarból kiropogni . . .

Az nap délután idegen látogatást jelentettek be a nőnek. Egy szép előkelő hölgy jött fényes fogatban és a beteg urnónél kívánt látogatást tenni — így mondta e cseléd. — Ki az? — kérde a beteg. — Nem akarta nevét megmondani, volt a felelet.

— Mily különös, gondolá Elzabeth asszony, de mivel a szegény, bánatában már égi küldöttekben kezdett hinni, elfogadta az ismeretlen nőt.

Az ajtó megnyílt. Egy sugár növésű, finom arcú alak, bájos, szelíd vonásokkal lépett a beteg ágyához. A beteg egyik kezét megfogva, lágy, kissé fátyolozott hangon kezdett beszélni: Nevemet elhalgattam, kedves Meyhöfenné, mert attól tartottam, hogy el nem fogad, ha előre megnevezem magamat. Es most is legörömbesebb elhallgatnám nevemet. Mert attól tartok, hogy nem lesz irántam jó indulattal, ha megtudja, ki vagyok?

— En nem gyűlölök senkit — mondá Elzabeth asszony, — legkevésbé pedig valakinek a nevét.

— Nevem Douglas Helén, — szolt halkan a hölgy, erősebben szorítva a beteg kezét. Elzabeth asszony erre rögtön sirva fakadt, a látogató pedig, mintha régi barátja lett volna, karját Elzabeth asszony nyaka körül foná, homlokán csókolta és halk, vigasztaló hangon szolt:

— Ne haragudjék rám. A sors úgy akarta, hogy kitarjam a házából, de nem vagyok oka. Férjem akart meglepni, mert e birtok az én keresztnevemet viseli. De örömem rögtön eltűnt, midőn meghallottam, minő körülmények között szerezte meg férjem és hogy mennyit szenvedett ön, kedvesem, ezen kétszeresen nehéz idő alatt. Így hát szívem sarkalt lelkismeretemet megkönnyíti az által, hogy személyesen kérjek bocsánatot a bánatért, melyet önnek okoztam és még okozni fogok, mert szenvedései még nem értek véget.

Elzabeth asszony fejét az idegen vállára hajtotta, mintha ennek így kellene lenni és csendesen sirt.

— Es talán mégis hasznára lehetek valamiben — folytatá ez — legalább azért, hogy leveszem lelkéről egy részét a keserűségnek. Mi asszonyok hamarabb megértjük egymást, mint a ridegebb, heves férfiak. A közös szenvedések, amelyek ránk nehezkednek, közel hoznak egymáshoz. Es mindenekelőtt egyet. Férjemmel beszéltem, s az ő s az én nevemben kérem, ezt a házat mindaddig a magáénak te-

kinteni, a meddig tetszik. Mi a telet rendesen a városban szoktuk tölteni, s még egy másik birtokunk van, melyet gazdatiszt által akarunk kezelteni. Így hát látja, semmi alkalmatlanságot nem okoz, sőt inkább szíveséget tesz nekünk, ha még legalább egy félévig itt marad, Elzabeth asszony nem hálálkodott, de könyes szemében, melyet az idegenre emelt, elég köszönet volt.

— Es most legyen újra vidám, kedvesem — folytatá Douglasné — és ha a jövőben tanácsra vagy segítségre lesz szüksége, gondoljon arra, hogy van itt valaki, a ki önnek sokkal tartozik. Es a bölcső felé fordulva kérde: fiu-e vagy leány ez a pompás gyerek?

— Fiu — felelé Elzabeth halvány mosollyal.

— Vannak-e testvérkéi? De hogy is kérdezhetem! A két pompás vaskos fiucska, ki az udvaron fogadott. Szabad őket közelebből megismerni?

— Nem, nem itt — tevé hozzá gyorsan — felizgathatná. Később, később! — Most inkább ez a kis világpolgár érdekel. — A bölcső fölé hajolt és a pólyát rendezgette.

— A gond állt bölcsője mellett — szolt Elzabeth asszony halkán és bánatosan — azért oly öreg az arca.

— Oh ne legyen oly babonás kedvesem — viszonzá a látogató. — Hallottam, hogy ujszülöttek arcában sokszor van ily öreges valami. De ez csakhamar elmúlik.

— Bizonyosan önnek is vannak gyermekei — nemde? — kérde Elzabeth asszony.

— Oh én még igen fiatal asszony vagyok — viszonzá a látogató elpirulva — alig hat hónapja férjnel. De — — — és még mélyebben pirult el.

— Isten segítse nehéz órájában — mondá Elzabeth asszony — imádkozni fogok önért.

Az idegen szeméit könyvek boríták el.

— Köszönet, ezer köszönet! — mondá. — Legyünk barátok. Szívemből kérem.

— Tudja mit? Hivjon meg kis fia keresztanyjának és viszont tegye meg nekem azt az örömet, ha az ég engem is meztől. — — —

A két asszony némán kezet szorított. Az ő barátságuk örökre meg volt kötve. Midőn a látogató elhagyta Elzabeth asszonyt, ez szomorúan nézett maga körül.

— Még csak az imént mennyi derű és fény volt itt — sóhajtá — és megint oly sötét lett.

Rövid idő múlva, az ápolóné tilalma daczára, berontott nagy örömmel a két fiu. Mindkettő nagy csomag cukrot tartott a kezében.

— Az idegen hölgy adta nekünk! — ujjongtak a fiuk.

Elzabeth asszony mosolygott.

— Csitt gyermekek — mondá — egy angyal volt nálunk.

A két fiu félénk szemmel meresztett anyjára, kérdezve:

— Mama, angyal?

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Deczember 17. —

Fehér Kereszt szálloda. Kovács Kálmán kapitány Budapest. — Tornyai Izsó utazó Budapest. — Ruttkay Károly ezredes Szeged. — Werkovits I. kapitány Szeged. — Schwarz I. főállatorvos Szeged. — Reisz Emil utazó Budapest. — Steiner Armin utazó Budapest. — Tausig Ignác utazó Bécs. — Deutsch Mór kereskedő Temesvár. — Simon Gyula magánzó Budapest. — Elemér Jenőné birtokosné Kisjenő. — Kalmár Géza utazó Budapest. — Szenes Mór utazó Budapest. — Kron Gyula utazó Budapest. — Goldbaum Lipót utazó Budapest. — Klein Herman utazó Bécs. — Winter Fülöp utazó Bécs. — Krenzhár Samu utazó Bécs.

Központi Szálloda. Kirchner B. Budapest. — Holländer Samu Csermő. — Vári Dezső Budapest. — Jutkovits József utazó Budapest.

Vass Szálloda. Klein N. kereskedő K.-Halmagy. Lélek István iparos Nagylak. — Waldman N. kereskedő Kolozsvár. — Kausz Mór utazó Bécs. — Baron Mór utazó Budapest. — Kun Albert utazó Budapest. — Mayer József utazó Grác. — Kaufman Sándor utazó Budapest. — Kónig Adolf utazó Bécs. — Földes Arminé nyomdász neje Budapest. — Klein Dezső utazó Bécs. — Kurz N. utazó Debreczen. — Goldstein Henrik utazó Bécs.

Nádor szálloda. Weinberger Ferencz táncztanító Uj-Szent-Anna. — Kordina Károly gyári képviselő Budapest. — Tamáska Mária magánzó Győrök. — Szász Jenő üzletvezető Soborsin. — Danczy István segédjegyző Borosjenő. — Berkovits Herman kereskedő Brád. — Czigler Teréz vendéglősnő Acuva. — Forster Elek birtokos Dombegyháza. — Krausz Mihály jegyző Bogáros. — Czárán Géza birtokos Seprős. — Suszter Lipót kereskedő Megyesegyház. — Győrfi Dezső szolgabíró Szakul. — Lövinger Ignác bérlő Gyula.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsin délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este —	Gyorsvonat délelőtt 8.23
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjtel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbeséről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbeség szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlés 79. sz. Paratlan.

Kedden, 1900. évi deczember hó 18-án

A tartalékos férj.

Bohózat 3 felvonásban. Írták: Rákosi V. és Guthi S.

SZEMÉLYEK:

Bukovics . . . Mezei Péter.	Dorottya, neje Turchányi O.
Teréz, neje . . . Bácsné.	Hólyag Tóni . Rubos A.
Timár Zoltán Palágyi L.	Popovka . . . Hegyessi Gy.
Eva, neje . . . Menszáros M.	Fruzsina . . . Tolnainé.
Csillám Olivér László Gy.	Oszkár . . . Szadai F.
Brencsán . . . Fenyéri Mór.	Borcsa . . . Szabó L.

Kazdote 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Leghívebb barátunk 3366

A könyv.

Kazai és világirodalmi művek dúsz raktára:

RÉVÉSZ NÁNDOR

könyvkereskedésben.

A legszebb, legolcsóbb, legnemesebb karácsonyi ajándék

A könyv.

Karácsonyra
női- és férficzipők,
 valamint
gyermek- és leányka topánkák
 a legszívesebben fogadtatnak ajándéknak,
 ha azok az
Aradi Czipészek
 Termelő Szövetkezetében készültek
Arad, Templom-utca,
 Minorita-palota.

Bor- és csemegefajú
 gyökeres, fás ³³¹⁵
oltványok
 jutányos áron kaphatók
Halmai Andornál
 Aradon, József főherceg-ut 10.
Telefon 452.

vaszinczi lakos végrehajtást szenvedett elleni 616 kor. tóke s járuléka iránti végrehajtási ügyében 3621/900. tkvi sz. a kibocsátott árverési hirdetményben, a világosi kir. járásbírósa területén lévő, Aradmegyében fekvő, a kovaszinczi 560. sz. tkvben az A. I. 1. és 8-13. sor sz. a. felvett 596. öszszeírásu beltelkes ház és 1/8-ad külállományu földre 1485 kor. egy a kovaszinczi 755. sz. tkvben az A + 1. sorsz. a. felvett 766 öszszeírásu beltelkes házra 366 korona kikiáltási árban Kovaszincz községhezához 1900. évi december hó 29-ik napjának délelőtti 10 órájára kitűzött árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 167. §-a alapján Victoria takaré- és hitelintézet részvénytársaság végrehajtató érdekében is 420 kor. tőkekövetelés s járuléka kielégítése végett megtartatni fog.

4104—1900. tksz.
Póthirdetmény.
 A világosi kir. bíróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Szelle József ügyvéd, aradi lakos végrehajtónak Luka Juon ko-

Világoson, 1900. december 19. —
 A kir. bíróság mint tkvi hatóságnál.
Aknay,
 kir. bíró.
 3365

Délutáni és esti
 foglalkozást
keres
 egy hivatalnok.
 Kiskereskedők levelezéseit és könyveléseit elvállalja.
 Megkeresések „Szorgalmas” czim alatt a kiadóhivatalba.

Zálogszedőket!
 arany, ezüst
 ékszerárgyakat, gyémánt és briliántokat, tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb árban megvesz, becsaról és elad
DEUTSCH IZIDOR
 óras, ékszerész, Templom-u., Minorita-palota.
Karácsonyi ajándékok nagy választékban. 3311

Karácsony és újévre
 megérkeztek
 a legalkalmasabb, legolcsóbb és legszebb
dizsmű és
gyermek-játékok
 — a Színházi —
verseny-bazár-
 ban, a vértanu szoborral szemben.

Olcsó! Szolid!
Remek
Karácsonyi ajándékok!
Szabó Albertnél
Arad, Atzél Péter-utca I. sz.,
 Színház átellenében.
Disztárgyak, bronce- és majolikatárgyak, üveg- és porcellánkészletek, valódi Alpaca és chinaezüst árúk, 2931
bámulatos olcsón adatnak el.

Francia babák, mozgó testtel	20
Öltözött babák	7
Szerecsen, néger és indus babák, mozgó testtel ...	36
Gyapjas bárányok	7
„ „ hanggal	40
Számoló gépek	15
Kőéplő szekrények... ..	15
Színezett négyszög és fajték	15
Czin katonák	7
Képes könyvek	7
Porcellán szervizek	7
Kályhák edényvel felszerelve... ..	15
Puska és kard... ..	7-15
Hölgy ijesztő (jux) csak	7
Fa lovak	7
Nickel dobok	15
Doboz játék: gyalog és lovas katonák, faedények, faluk, butorok, házi és vadállatok	7
Képes levelezőlap-albumok 100 lapra minden kivitelben	45
Legújabb fuvolák kotta-berendezéssel, teljes énekdarabok eljátszására	35
Valódi önműködő gőzfejlesztő gépek	95
Óraszerkezetű fölhúzó játékok: kutyák, lovak, hattyúk, kacsák, motorkocsik, vonatok, körhinták stb. ...	45
Hintalovak... ..	1.30
Laterna magika	45

Külön játék és dizsműáru-osztály
7-15 kros szabott árakkal.

Gyermek-harisyák	9	Női vászon ingek	49
Gyermek-tricok	30	Női harisnyák	19
Gyermek-zsebkendők	3	Női keztyűk	25
Gyermek-camasnik	25	Férfi trico ingek	55
Gyermek-keztyűk	11	Nadrág	55
Női trico ingek	40	Férfi sima és redős ingek... ..	88
„ „ nadrágok	55		

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Városi és megyei telefon 439.

Szegzebb karácsonyi és ujévi

ajándékok.

Dus rak tár dísz esztét tárgyokban.

Szolid árak.

Weinberger Terenz
ékszerész, Arad, Központi szálloda.Valódi jól szabályozott
Gentli zsebórák nagy raktára.
Nagy raktár díszes és más ékszerekben.
Saját műhely!!!
Ujévi ajándékok**Margit-Créme.**A női szépség emelésére,
tökéletesítésére a fenn-
tartására a legkitűnőbb,
teljesen ártalmatlan, vegy-
tisztá és zsírmentes ké-
szítmény a .....Rövid idő alatt szünteti szepit, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitesser) és min-
den más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üde
bájos arciszínt kölcsönöz.**Hamisításoktól óvakodjunk.** Vannak értéktelen utánzatok és hamisít-
ások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerül-
nek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyem-
nek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készit-
ményeket elfogadni, melyek címeres védjeggyel vannak lezárva. —
Készítményem a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960.
sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. véd-
jeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Fe-
lelőséget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.**A Margit Crème,** miként az országos m. kir. che-
mial intézet és központi vegykezéleti állomás vizsgálatai
bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy tel-
jesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy l frt,
szappan 35 kr., puder 60 kr., arcviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltenek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerkereskedésben.

Telefon 219. szám.

Ditmár R.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPESTEN

Ajánlja

saját gyáraiban készült ércnemű, lám-
pa, és villamos világítási cikkeit.

Legujabb és föltűnést keltők

az öntöttvas villamos

és

villamos és légszeszcillárok.

Rendkívül izléses kiállításuk mellett tartósak, czélszerűek
és rendkívül olcsók.

Eredeti gyári árak!

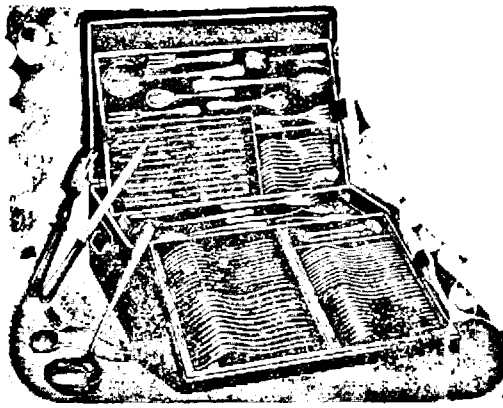
Legjobb védekezés a fagy ellen a Ditmár féle

„Calorifére“ petroleum kályha.

Megtekinthetők alantí czég üzletében.

Főraktárunk: **Gebhart J. és fia** czégnél,

ARADON, Andrassy-tér 16. szám.

Telefon 219. szám.

Karácsonyi ajándékok!!!

Valódi ezüst helyettesítésére a legjobbak

a Christofle ezüst evőeszközök,
alpaccára ezüstölve. A legjobb és legczél-
szerűbb minden hasonló minőségek kö-
zött. Eredeti gyári áron.**Berndorfi alpacca** evőeszközök és
egyéb cikkek gyári raktára. A legkitű-
nőbb evőeszköz.**Westfali nikkell főzőedények.** Legujabban valódi vö-
r srez külső és tiszta nikkell (nem nikkellirozott) belső rész-
szel. A legczélszerűbb és legszebb főzőedény.

Legfinomabb üveg díszmü tárgyak.

Nagy választék legfinomabb porcellán tárgyokban. Legujabb iz-
lésü vázak, alakok, jardiniérek, kávé, tea és mocca készletek.Tea és virágasztalkák, vasból, fából, majolika betéttel, bam-
busz-nádból.Legujabb divatu alpacca ezüst díszmüvek, tükrök toilette asz-
talra, czukortartók, gyümölcs állványok és számtalan egyéb
dísz és használati tárgyak.Tükrök árak és egyéb számtalan újabb divatu cikkek-
ből nagy raktár.**Gebhart J. és fia Aradon**

Andrassy-tér 16.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni!

3351